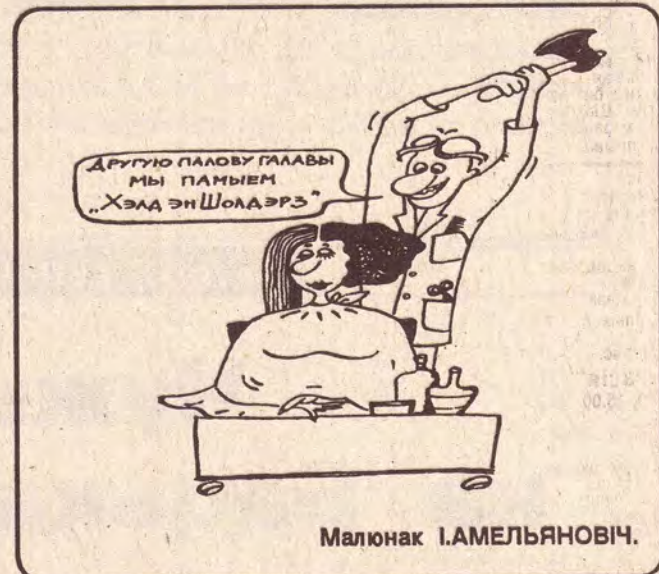
БЕЛАРУСКАЯ МАЛАДЗЕЖНАЯ ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЧЗ ЗМЕНА

17 снежня 1994 г.
Субота
№ 136(13853)
Кошт у розніцу 40 рублёў
Выдаецца з 1921 года

У НУМАРЫ:

Малюнак І.АМЕЛЬЯНОВІЧ.

У Мінску адбыўся паказ калекцый адзення трох цэнтраў моды — "Ніна Рычы", "Тэд Лапідус" і "Беларускі цэнтр моды". Арганізатарамі гэтага яркага прадстаўлення сталі салон "Элегант і прэстыж" і АТ "Беларускі цэнтр моды".

Фота Віктара ТАЛОЧКІ, БЕЛІНФАРМ.

ГЭТА ТАКСАМА НАШЫ ДЗЕЦІ

Стала ўжо добрай традыцыяй праводзіць напярэдадні Новага года дабрачынную акцыю "Нашы дзеці" для дзяцей–сірот, а таксама дзяцей, якія пазбаўлены сямейнага акружэння або апынуліся ў іншых неспрыяльных умовах ці экстрэмальных сітуацыях.

Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь падтрымаў прапанову Міністэрства адукацыі і навукі аб правядзенні напярэдадні 1995 года дабрачыннай акцыі "Нашы дзеці". Кіраўнікам міністэрстваў і іншых цэнтральных органаў кіравання Рэспублікі Беларусь, аблвыканкамаў і Мінскага гарвыканкама даручана прыняць удзел у гэтай акцыі, наведаць дзіцячыя дамы, у тым ліку сямейнага тыпу, школы-інтэрнаты, апякунскія (прыёмныя) сем'і, бальніцы, павіншаваць дзяцей з Новым годам, Калядамі, уручыць ім падарункі, пазнаёміцца на месцы з існуючымі сёння праблемамі аховы дзяцінства, знайсці магчымасць іх вырашэння.

ЯКІМ БУДЗЕ ПАРЛАМЕНЦКІ ТЫДЗЕНЬ?

Парадак дня пленарнага пасяджэння Вярхоўнага Савета Беларусі ўжо сёння можа быць вызначаны з высокай ступенню дакладнасці. Вядучым пытаннем, відаць, будзе абмеркаванне дзяржаўнага бюджэту на 1995 год. Праект, прапанаваны прэзідэнтам, паступіў у Вярхоўны Савет.

Дэпутатам, напэўна, трэба будзе таксама абмеркаваць змяненні ў падатковым заканадаўстве. Разгледзець у другім чытанні законы "Аб Вярхоўным Савеце Рэспублікі Беларусь", "Аб Кабінеце Міністраў Рэспублікі Беларусь", законапраект аб прэзідэнцтве.

На сесію плануецца вынесці пытанне аб унясенні ў парадак дня даклада дэпутата ад парламенцкай апазіцыі Сяргея Антончыка , які ў апошні час па ўласнаму жаданню змяніў Аляксандра Лукашэнку ў якасці "барацьбіта з карупцыяй".

Магчыма, дэпутатам трэба будзе назначыць дату выбараў у парламент новага склікання. Пакуль арыенціровачным днём выбараў называецца 14 мая.

БЕЛІНФАРМ.

ПРА ІНДЭКС СПАЖЫВЕЦКІХ ЦЭН

Міністэрства статыстыкі і аналізу паведамляе, што ў лістападзе ў параўнанні з кастрычнікам 1994 года індэкс спажывецкіх цэн склаў 140,5 працэнта, у тым ліку цэны на тавары павысіліся на 39,2 працэнта, тарыфы на платныя паслугі — на 56,8 працэнта.

У параўнанні са снежнем 1993 года цэны на спажывецкія тавары і паслугі ўзраслі ў 15,7 раза.

З ПАКЛОНАМ ДА... РАГУЛІ

Як жыццё прыціснула, адразу ўспомнілі пра каня. А цяпер вось і перад рагуляй шапку вобзем: вярніся, карміцелька ты наша! Ды і не толькі самі вяскоўцы набываюць кароў, але і многія гаспадаркі папаўняюць дойны статак. Як, напрыклад, калгас "Зара" Буда–Кашалёўскага раёна.

Нягледзячы на даволі складанае фінансава-эканамічнае становішча, тут набылі нядаўна 30 цельных цёлак. У бліжэйшы час дойны статак будзе павялічаны ўдвая.

Васіль БАРХАНАУ.

УЗЫХОД "МАЛАДЗІКА"

Адначасова з выстаўкай работ настаўнікаў і вучняў сярэдняй школы № 25 у Віцебску адбылася прэзентацыя дзіцяча–юнацкага мастацкага цэнтра "Маладзік".

Яго аснову складаюць звыш 500 вучняў менавіта гэтай школы, трэцяя частка выпускнікоў якой ужо стала прафесійнымі мастакамі-мадэльерамі, керамістамі. Акрамя выставак, "Маладзік" будзе праводзіць продаж дзіцячых мастацкіх вырабаў ва ўласным магазіне.

Яўгенія ВІЦЬБА.

ЧАРОЎНАЯ МЭРЫЛІН У МІНСКУ

Сапраўдных паклоннікаў жаночай прывабнасці чакае сюрпрыз. З 18 па 24 снежня ў сталічных кінатэатрах "Масква", "Кастрычнік", "Аўрора", "Мір" і "Цэнтральны" пройдзе фестываль фільмаў з удзелам Мэрылін Манро.

Мінчанам будзе прадстаўлена пяць фільмаў, у якіх зорка сусветнага кінематографа знялася ў пяцідзесятых гадах: "Джэнтльмены аддаюць перавагу бландзінкам", "Сёмы год шлюбу", "Як выйсці замуж за мільянера", "Ніягара" і "Займемся любоўю". У апошняй карціне ў дуэце з чароўнай Мэрылін выступіў Іў Мантан.

БЕЛІНФАРМ.

ЖУРНАЛІСТЫ СУПРАЦЬ СНІДу

Зараз у свеце жыве каля 16 мільёнаў людзей, якія маюць ВІЧ–інфекцыю, або хворыя на СНІД. У Беларусі іх — 104, сямёра памерла ўжо ад гэтай страшэннай хваробы. Медыцынская грамадскасць свету заклапочана імклівым распаўсюджваннем эпідэміі па планеце і тым, што ў шэрагу краін да гэтай праблемы людзі ставяцца, на жаль, абыякава.

Заўважана, што большасць насельніцтва атрымлівае звесткі пра СНІД са сродкаў масавай інфармацыі. Важна, каб гэтыя даныя былі дакладнымі, праўдзівымі і не вялі да дыскрымінацыі хворых. Таму вельмі актуальна, што Сусветная арганізацыя аховы здароўя праводзіць спецыяльныя семінары для журналістаў, адзін з якіх днямі адбыўся ў Мінску. Ён праходзіў пад назвай "Праблемы ВІЧ-СНІД".

Вольга ШАЎКО.

25 МІЛЬЁНАЎ ДАЛЯРАЎ АД ЗША

Урад ЗША прыняў рашэнне выдзеліць Рэспубліцы Беларусь гуманітарную дапамогу ў памеры 25 млн. даляраў для пастаўкі прадуктовых і фармацэўтычных тавараў на бязвыплатнай аснове.

Пра гэта прадстаўнік адміністрацыі ЗША аб'явіў на сустрэчы краін-донараў у Вашынгтоне.

Прэс-служба Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь.

ПРАФСАЮЗЫ ПАГРАЖАЮЦЬ АКЦЫЯМІ

Федэрацыя прафсаюзаў Беларусі, выконваючы патрабаванні сваіх арганізацый з розных галін народнай гаспадаркі, мае намер ад зваротаў да ўлад перайсці да больш актыўных дзеянняў.

Рэзкі рост цэн у снежні і плануемае павышэнне платы за жыллё без папераджальных сацыяльных мер выклікаюць абурэнне і пратэст асабліва ў працоўных калектывах. ФПБ папярэджвае: калі ўрад не пойдзе на канструктыўныя перагаворы, то з сярэдзіны студзеня 1995 года пачнуцца агульнарэспубліканскія калектыўныя акцыі ў падтрымку патрабаванняў прафсаюзаў па карэкціроўцы эканамічнага курсу ў бок сацыяльнай абароны працоўных.

Курсы валют на 16 снежня:

	Даляр ЗША		Ням. марка	
	Скупка	Продаж	Скупка	Продаж
"Комплекс"	9400	9686	5978	6185
"Прыор"	9300	9500	5960	6150
"Дукат"	9400	9500	6300	6200

ІНТЭРВ'Ю Ў НУМАР

Станіслаў ШУШКЕВІЧ:

"Цяпер не тая сітуацыя, якая б абавязвала мяне пакінуць палітыку"

Універсітэцкі прафесар–фізік Станіслаў Шушкевіч пры ўсёй неадназначнасці адносін да яго даказаў сваё права лічыцца вядомай палітычнай фігурай у беларускай палітычнай іерархіі. Яго адстаўка з пасады Старшыні Вярхоўнага Савета выклікала нямала газетных публікацый у рэспубліканскай і замежнай прэсе. Яе звязвалі з першым паражэннем дэмакратычных сіл у Беларусі. Адышоўшы ад спікерства, Станіслаў Шушкевіч не пакінуў палітычную арэну.

15 снежня яму споўнілася 60 гадоў. Прыняўшы віншаванні, Станіслаў Станіслававіч даў невялікае інтэрв'ю.

— Ці змяніліся вашы перакананні і ці ёсць што-небудзь такое, што Вас мучыць?

— Перакананні не змяніліся, проста маё разуменне многіх рэчаў паглыбілася. Мучэнні я адчуваю, калі не ведаю, як вырашыць якое-небудзь пытанне. Гэта прымушае мяне шукаць крыніцу інфармацыі, вывучаць кола праблем, выдзяляць сутнасць і выходзіць на эфектыўнае рашэнне. Наогул я чалавек забабонны, але скажу, што, на шчасце, мяне нічога не мучыць і я не зведваю мук сумлення.

— У якой сітуацыі Вы б палічылі для сябе знаходжанне ў палітыцы немагчымым?

— Цяпер няма той сітуацыі, якая б абавязвала мяне пакінуць палітыку. Яе павінны пакідаць людзі, якія свядома або несвядома зрабілі памылку, што прывяла да цяжкіх вынікаў для многіх людзей. Калі палітык не ўмее гэта адчуваць і можа нашкодзіць, яго маральна-этычны абавязак — адысці.

— Станіслаў Станіслававіч, Вам сняцца палітычныя сны?

— Наогул не сняцца. А, можа, я іх забываю. Прыпамінаю толькі два-тры сны.

— Хацелі б Вы, каб Ваш сын пайшоў у палітыку?

— Я не стаўлю ніякіх рамак і ўмоў з пункту гледжання, чым яму займацца. Важна, каб чалавек з захапленнем працаваў у любой галіне. На мой погляд, перад тым, як ісці ў палітыку, усё ж трэба мець нейкі жыццёвы вопыт, у чым-небудзь праявіць сябе. Хоць я не выключаю і іншыя варыянты.

— Як вучоны і палітык, як Вы характарызуеце паняцце "патрыятызм"?

— Патрыятызм — гэта любоў да людзей, Радзімы. Неабходна разумець, што гэта такое, не падмяняць іншымі назойлівымі паняццямі. Гэта ўменне любіць зямлю, продкаў... Як вытворнае — любіць традыцыі, мову.

БЕЛІНФАРМ.

ПАДЗЕІ ТЫДНЯ

Візіт па–суседску

Урадавая дэлегацыя Украіны на чале з прэм'ер–міністрам Віталем Масолам пабывала ў Мінску.

Перагаворы прэм'ер-міністраў Украіны і Беларусі і членаў урадавых дэлегацый праходзілі пры зачыненых дзвярах. Пасля завяршэння сустрэчы ў кароткім інтэрв'ю для прэсы было адзначана, што ў асноўным яны датычылі ўмацавання і расшырэння раней існуючага гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва.

Гаворачы аб прыярытэтных напрамках перагавораў, Міхаіл Чыгір падкрэсліў неабходнасць выкарыстання магчымасцей тых галін народнай гаспадаркі, якія вельмі развіты ў абедзвюх дзяржавах. Напрыклад, Украіна зацікаўлена ў імпарце нашых трактароў, ніцей, гадзіннікаў, скуранной сыравіны, лекавых прэпаратаў і іншай прадукцыі. У сваю чаргу Беларусь мае патрэбу ў павелічэнні паставак металапрадукцыі, алею, цукру і г.д. Інакш, паводле слоў Міхаіла Чыгіра, "нашы эканомікі будуць адчуваць жорсткі ўдар і наплыў аналагічнай прадукцыі з Захаду, што ў сваю чаргу адаб'ецца на курсах беларускага рубля і ўкраінскага карбованца".

Аб узаемаадносінах Беларусі і Украіны ішла размова і на сустрэчы ўкраінскага прэм'ера са спікерам беларускага парламента Мечаславам Грыбам. Ад імя спікера ўкраінскага парламента Віталь Масол запрасіў Мечаслава Грыба наведаць Кіеў з афіцыйным візітам ужо 26 снежня бягучага года.

ПАДПІСКА-95

ХТО ШТО ЧЫТАЕ?

Закончылася падпісная кампанія на І паўгоддзе 1995 года. Газеты паспяшаліся паведаміць яе вынікі. Адно здзіўляе: жаданне некаторых нашых калег бачыць толькі тое, што выгадна для іх.

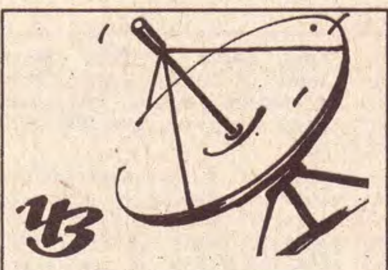
Напрыклад, "Звязда" ад 14 снежня 1994 года ў сваёй нататцы "Што будзем чытаць у наступным годзе?", паведамляючы пра набраныя тыражы цэнтральных рэспубліканскіх газет, чамусьці "забылася" пра "Чырвоную змену". Ды й некаторыя іншыя выданні незразумела, па якой прычыне ўпарта "не заўважаюць" нашу газету — адну са старэйшых у рэспубліцы. Для сваіх чытачоў паведамляем, што, нягледзячы на сімпатыі ці несімпатыі "Звязды" і іншых, "Чырвоная змена" па-ранейшаму жыве. І мы ўдзячныя тым падпісчыкам, якія выбралі на першае паўгоддзе будучага года нашу газету. Падпісныя тыражы штодзённых рэспубліканскіх выданняў размеркаваліся наступным чынам:

"Народная газета" — 522.408.
"Советская Белоруссия" — 227.408.
"Звязда" — 162.840.
"Республика" — 150.905.
"Белорусская нива" — 114.702.
"Знамя юности" — 71.827.
"Чырвоная змена" — 31.854.

Наш кар.

ДЗЕВЯТАЕ НЕБА

"Еўраньюс" — "Суперчэннэл" — "Уорлднэт"

Дзяжурныя па выпуску перакладчыкі Ларыса ДУДАРУК, Людміла КАХАВЕЦ, рэдактар Наталля ВАЛАКІДА.

КЛІНТАН У РОЛІ САНТА КЛАУСА

У паўночныя штаты ЗША адпраўлены поезд з каляднымі падарункамі для дзяцей.

У ролі Санта Клауса выступіў сам Клінтан, па ўказанню якога была арганізавана адпраўка падарункаў. Прэзідэнт таксама павіншаваў па тэлебачанні ўсіх амерыканцаў з хуткімі Калядамі.

ДЭЛОР УЗЯЎ САМААДВОД

Жак Дэлор вырашыў не вылучаць сваю кандыдатуру на прэзідэнцкіх выбарах, якія адбудуцца ў Францыі ў наступным годзе.

Ён меў усе шанцы перамагчы, але сваю адмову тлумачыць тым, што яму ў 1995 годзе спаўняецца 70 год, а таксама ён не змог бы правесці патрэбныя для краіны рэформы. Зараз самымі верагоднымі прэтэндэнтамі на прэзідэнцкую пасаду называюць прэм'ер-міністра Эдуара Баладзюра і мэра Парыжа Жака Шырака.

АБНАЎЛЕННЕ ЎЛАДЫ

Новы прэм'ер–міністр Ірландыі пазнаёміў з новым парламентам.

Пасля доўгіх перамоў, нарэшце, удалося стварыць кааліцыю. Разам з хрысціянска-дэмакратычнай партыяй ва ўрад увайшлі левая партыя і партыя сацыялістаў.

СУПРАЦОЎНІЦТВУ МАЦНЕЦЬ!

Кандыдат на пасаду прэзідэнта Францыі Жак Шырак сустрэўся з Гельмутам Колем.

Лідэры заявілі, што кааліцыя Бон—Парыж з'яўляецца фундаментам усёй еўрапейскай палітыкі.

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНІКАВАЙ СУВЯЗІ "ЧЫРВОНАЙ ЗМЕНЫ"

БІЗНЕС-КЛАС

ВІЦЕБСК ГАНДЛЮЕ ЗА ВАЛЮТУ

Калі за тры кварталы мінулага года 68 віцебскіх прадпрыемстваў паставілі ў краіны Усходняй Еўропы прадукцыю на 37,7 мільёна даляраў, то цяпер ужо 107 выйшлі на знешні рынак, напоўнілі яго на 43,3 мільёна даляраў віцебскімі таварамі. З года ў год нарошчвае Віцебск аб'ёмы паставак не па бартэру, а за валюту, што дае магчымасць павелічэння стабілізацыйнага фонду для закупкі абсталявання і мадэрнізацыі вытворчасці.

Найбольшая ўдзельная вага ў экспарце ў Германіі — 21,5 працэнта, за ёй ідуць Польшча, Нідэрланды, Італія, Швейцарыя.

Як паведаміў начальнік аддзела знешнеэканамічных сувязей Віцебскага аблвыканкама Уладзімір Пясоцкі, ёсць прыкладны прагноз паставак за валюту на 1995 год, якім прадугледжана расшырэнне дасягнутага рынку збыту.

ФІЛІЯЛ У МІНСКУ

Філіял сумеснай літоўска-германскай фірмы МБР адкрыецца ў бліжэйшы час у сталіцы Беларусі. Гэта вядомае прадпрыемства мае ў сваім распараджэнні шырокі асартымент абсталявання для магазінаў, рэстаранаў, кафэ і бараў. Акрамя таго, яно праектуе і афармляе арыгінальныя дызайны гандлёвых залаў, што адпавядаюць пажаданням і густам заказчыкаў. Узоры прадукцыі МБР можна ўбачыць у павільёне "Мінскэкспа".

СЕРЫЯ АЎКЦЫЁНАЎ

Серыя аўкцыённых таргоў пройдзе ў Магілёве і Баранавічах напярэдадні навагодніх свят. Адным з арганізатараў гэтых аўкцыёнаў па продажу камунальнай уласнасці стала сталічная "Заходняя біржа нерухомасці". Як паведаміў яе прэзідэнт Міхаіл Елісееў, стартуюць таргі 15 снежня. У гэты дзень у Магілёве пройдзе аўкцыён па продажу аб'ектаў, размешчаных у гарадах Крычаў і Горкі Магілёўскай вобласці. Пакупнікам для набыцця ва ўласнасць будуць прапанаваны ў асноўным магазіны і гандлёвыя кропкі.

Наступным прыпынкам прадстаўнікоў біржы нерухомасці стане горад Баранавічы. Там 27 снежня пройдзе чарговы аўкцыён, на якім будуць выстаўлены на продаж ці для набыцця ў арэнду свінаадкормачны комплекс, складскія памяшканні, гандлёвыя пляцоўкі ў дзевяці магазінах, размешчаных у цэнтральнай частцы горада. Тут жа на аўкцыённай аснове плануецца ажыццявіць падбор забудоўшчыкаў зямельных участкаў магазінамі і індывідуальнымі жылымі дамамі.

ПОПЫТ АДНАЎЛЯЕЦЦА

У адрозненне ад мінулых гадоў у Беларусі ўзнік попыт на "мяккае золата". Работнікі Калінкавіцкага зверасаўгаса ўжо маюць шэраг прапаноў ад прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці рэспублікі. У гэтым годзе яны плануюць паставіць ім больш чым 80 тысяч шкурак норак.

БЕЛІНФАРМ.

СЕЛЬСКАЯ ШКОЛА: ПРАЦЯГ ТЭМЫ

Сяржант

Калі я адчуў, што настаў час новай камандзіроўкі, хоць на гэты раз і не такой далёкай, але ж нялёгкай — трэба ісці пехатою за пяць кіламетраў,— раптам уначы пастукалася да мяне ў хату непагадзь. Вецер бесцырымонна, да самае раніцы, ламіўся ў сцяну, залівень барабаніў у акно. Зусім як тады, у "коўзкі аўторак", калі стыхія паралізавала нават Мінск, і мяне таксама застала ў дарозе... Такая ўжо, відаць, планіда...

Адкласці камандзіроўку? Ды адклад не йдзе ў лад. І потым — з сябрам дамовіліся, чакаць будзе. Ат, была не была. Можа, не з цукру — не растану.

Такім чынам, сустрэча пятая. На гэты раз — з Сяржантам... (Гл."Далей — цішыня?"—"ЧЗ" за 12 мая; "Абабідзе"— 30 жніўня; "Шурык" — 1 кастрычніка; "Ад сесіі да сесіі..." — 24 лістапада г.г.).

Школу ў Горках пабудавалі, відаць, па самаму таннаму праекту. Нездарма кажуць, што паспех — людзям насмех. Дзіва што, бадай, адразу ж давялося рабіць капітальны рамонт — фарбавалі, клеілі шпалеры. Усё роўна ў тыпавой сярэдняй школе і зараз надта нізкая, аж неяк абцяжарвае, столь і вузкія, доўгія, нібы лабірынты, калідоры. Журнал да іх за ўвесь дзень так і не прывык, перакруціцца, ды зноў заблудзіць, не ведае, куды ісці. Добра, але гэта паўбяды. Няма ў школе нават спартыўнай залы. Уяўляеце, круглы год фізкультуру трэба на вуліцы праводзіць. Пакуль суха — футбол, як заснежыцца — лыжы. А што рабіць сёння, хіба нагамі цеста на пірагі замешваць? Альбо паставіць школу на вушы ды праводзіць урок па ўсіх правілах на калідоры? А "дзеткі" тут рослыя, як вунь Сяржант, калі рукі ўшыркі раскінуць, то і калідора, далібог, не хапае. Вось такая праблема паўстала перад фізруком Раманам Пятровічам Стрыпейкісам. Го, кожнай бы школе такога фізрука, захопленага, нават апантанага. Футбольная, вунь, каманда з Горак славіцца на ўсё наваколле і ўвогуле...

— Ды нам бы спартыўную залу, — смяюцца настаўнікі, — то адразу трапілі б на алімпіяду.

Смех смехам, а калі сур'ёзна... Ведаю і вельмі паважаю кіраўніка тамтэйшага калгаса "Парыжская камуна" Міхаіла Іванавіча Баранава. Ды хто яго не ведае? Чалавек, які ў наш цяжкі час думае пра будучыню. Наладжаны ў калгасе шматлікія падсобныя промыслы. Пісала пра іх і мясцовая, і рэспубліканская прэса. На паўвостраве, што на Лепельскім возеры, будуе зону адпачынку: рэстаран, спартыўную пляцоўку. Сёння чытаю ў "раёнцы": "Баранаў марыць пра будаўніцтва ў Лепелі новай царквы"... Міхаіл Іванавіч, вось бы неяк дапамагчы сваёй, Горскай школе. Вы ж ведаеце, тут, на вуліцы, пакрыта дахам недабудаваная спартыўная зала. Дах ёсць — няма сцен. Няма сродкаў... Што, каб нейкім чынам абабіць хаця б дошкамі, пакласці падлогу, правесці электрычнасць — узвесці хаця б часовую залу... Вельмі хочацца спадзявацца, тым болей ведаючы, што старшыня ў "Парыжскай камуне" ўмее думаць па-дзяржаўнаму.

Быў варыянт і іншы. Распавядалі, школа хацела заарандаваць у калгасным клубе танцавальную залу, ды гвалт падняла кантора, якая знаходзіцца ў адным будынку з клубам, будзе, маўляў, шумна. Вядома ж, будзе. Ды вось тут і зусім незразумела. Выходзіць, нашы дзеці нам перашкаджаюць...

Але ці не надта доўгае атрымалася ў мяне лірычнае адступленне?

Дырэктар школы Галіна Аляксееўна Кажарская, даведаўшыся, хто я, убачыўшы, што няблага гавару па-беларуску, нават узрадавалася, вінавата распавядала:

— Ведаеце, наша настаўніца беларускай мовы Жанна Віктараўна ў бальніцы, а сёння нечакана захварэла і яе падмена. У адзінаццатым — урок. Мы, вядома, маглі б замяніць, але для гэтага трэба ламаць расклад...

І я ўсё зразумеў. Чаго не здараецца ў сельскай школцы, дзе кожны настаўнік на вагу золата... Думаю, не будзе вялікім злачынствам... Урэшце, Журнал, ты сам сябе перастаў бы паважаць, калі б не здолеў паўтарыць разам з адзінаццатым род, лік і склон назоўнікаў. Ну, няхай, можа, не на прафесійным узроўні. Памятаеце, некалі ў газетах была папулярная рубрыка: "Журналіст мяняе прафесію"...

І вось я — настаўнік. Праўда, усяго на адзін урок. Затое ўпершыню ў жыцці. Нават не паспеў расхвалявацца. Трэба было бачыць вочы майго сябра, калі я зайшоў да яго ў адзінаццаты з сапраўдным класным журналам, назваўся Уладзімірам Фёдаравічам і распачаў урок. Першае знаёмства. Дзве Наташы, Люда, Коля, Сяргей — пяць пар далікатных, зацікаўленых вачэй. Па чарзе правяраю ў іх дамашняе практыкаванне. Адказваюць трапна і слушна. Вось толькі Коля... Зусім як маленькі:

— Сшытак дома забыўся.

— Галаву не забыўся? Цудоўна, чытай па кніжцы.

Коля, мяне папярэдзілі, хлопец вельмі слабенькі да вучобы, можна сказаць, вучыцца на слове гонару...

— А зараз замацуем пройдзены матэрыял. Да дошкі пойдзе... Сяргей Шацёрка.

Сяржант паспеў супакоіцца. Хоць бы што — прымае мой выклік. Дыктую сказ — піша. Почырку, праўда, яго не пазайздросціш. Але правільна падкрэслівае назоўнікі, беспамылкова вызначае род, лік, склон. Знарок пачынаю "ганяць" па канчатках. І правіла — вось бы так заўсёды — адскоквае ў хлопца ад зубоў. Не ведаю, можа, падзейнічала, што папярэдзіў учора пра свой "візіт", можа, сыграў ролю "асабісты фактар". На жаль, не заўсёды сябрам маім хапае цярпення выседзець над урокамі, Сяржант — не выключэнне. Але сёння, далібог, паставіў бы яму "выдатна". Вядома ж, не зраблю гэтага. Баюся, няправільна зразумеюць. Ды і хто я тут, урэшце? Прышый кабыле хвост. Між іншым, цудоўны настаўніцкі калектыў. Маладая школа — маладыя настаўнікі, і душою таксама. Мне нават здалося, дзеці тут не зусім заслугоўваюць такіх вось высокакваліфікаваных, класных спецыялістаў, узяць хоць "англічанку", "гістарыцу", "фізіцу", "фізрука". Дарэчы, дзеці з Горскай школы нічога сябе адчуваюць у ВНУ, а гэта ў наш час, калі ў вышэйшых навучальных установах чамусьці не зусім сталі давяраць працы школьных настаўнікаў, якія-ніякія, але паказчык... Ухіл?..

— Ды што там ухіл, — махае рукою дырэктар. — Настаўнікі кожны дзень да чатырох гадзін у школе. Раней, каб хацеў, дадому не заедзеш. Ды мы пры жаданні кожнаму вучню можам зрабіць свой індывідуальны ўхіл, знайсці дыферэнцыраваны падыход, урэшце, падрыхтаваць да паступлення ў ВНУ.

Падкрэсліваю, было б толькі жаданне вучня.

— Журнал, а ты ведаеш, давай у нашу школу настаўнікам. Вось бы я на "пяцёркі" вучыўся. І экзамены лёгка было б здаваць, — ці то жартам, ці ўсур'ёз прапаноўвае Сяржант па дарозе дадому.

Відаць, перахваліў!

— Хіба калі б выгналі з журналістаў, — смяюся, — эх, Сяржанцік, ды я б з цябе жылы выцягнуў, перш чым "пяцёрку" табе паставіць. Ты б мяне, хлопчык, запомніў...

Здавалася б, не так дано з ім пазнаёміліся. Года паўтара мінула з таго купальскага вогнішча, на якім упершыню сустрэліся мы, аднавяскоўцы, ды, лічы, зусім незнаёмыя. І якіх толькі сезонаў не зведала наша дружба: былі моцныя доўгія замаразкі, калі раптам аддаляліся, тыднямі, а то і месяцамі "не зналіся", затым ізноўку наступала адліга, адтавала зямля, прыгравала нам сонейка. Кажуць, трэба разам з'есці пуд солі. Не ведаю, як солі, а сажы дык аднаго разу хапіла, калі чысцілі разам комін, атынкоўвалі яго, бялілі. Разам — гэта азначае, ён сядзеў на даху, зусім як Карлсан, і артыстычна працаваў з растворам, рабіў павольна, цярпліва, але капітальна. А я стаяў унізе, баязна глядзеў уверх і... моцна за яго хваляваўся. Мне, прызнацца, лягчэй напісаць артыкул, чымся самому забрацца на вышыню, альбо нават глядзець, як гэта робяць іншыя. Кепскі з мяне вышыннік. Работа Сяржанта мне спадабалася, хоць звычайна не вельмі давяраю іншым абмазваць, бяліць і асабліва фарбаваць, баючыся, каб не напартачылі. Зараз коміну, пабеленаму эмульсіёнкай, не страшныя нават дажджы. І няхай ён не курадыміць, а грэе — на ўспамін.

Дарэчы, Сяржант у свой час "сам сябе зрабіў". Гантэлі, штанга і сіла воліператварылі некалі нязграбнага падлетка ў дужага юнака. Самы дужы з маіх сяброў хлопец, аднак, ніколі не злоўжывае сваёю сілаю. Бывае весела назіраць, калі больш шустрыя і задзірыстыя хлопцы насядаюць на Сяржанта, бы на мядзведзя назойлівыя пчолы, а той толькі разгублена адмахваецца, замест таго, каб адною левай прыціснуць іх да зямлі. Затое калі, бывала, хадзілі на танцы ў тыя ж Горкі, дзе яшчэ невядома, з чым іх маглі сустрэць мясцовыя, за Сяржантам хлопцы адчувалі сябе, як у Бога за пазухай.

Што ні кажы, але фізічная моц была, ёсць і будзе заўсёды ў пашане ў падлеткаў. Вось бы толькі не заставалася яна адзіным аргументам пры вырашэнні імі сваіх далёка не дзіцячых праблем.

Уладзімір МІХНО.

Лепельскі раён, вёска Чэрцы.

АДРАДЖЭННЕ

Варварынскі касцёл быў узведзены яшчэ ў 1785 годзе, а ў канцы XIX стагоддзя — перабудаваны. Доўгія гады стаяў ён без гаспадара, і толькі нядаўна сіламі вернікаў удалося аднавіць гэты цудоўны помнік архітэктуры Беларусі.

Фота Аляксандра ХІТРОВА, БЕЛІНФАРМ.

СЛАВУТЫЯ ІМЁНЫ

Чужы на Бацькаўшчыне

Мінула шмат гадоў, але той канцэрт мне запамятаўся на ўсё жыццё.

Тады, у 1961 годзе, я вучыўся на філалагічным факультэце Белдзяржуніверсітэта. А ў вольны ад заняткаў час хадзіў на рэпетыцыі ў студэнцкі хор. Нашым спеўным калектывам кіраваў тады славуты Рыгор Раманавіч Шырма. Вядома, маючы такога знакамітага мастацкага кіраўніка, хор хутка стаў вядомы не толькі ў Беларусі, але і за яе межамі. І хутка яму было прысвоена званне Народнай харавой капэлы.

Аднаго разу Рыгор Раманавіч прыйшоў на рэпетыцыю ў нейкім святочным і ўзнёслым настроі. Калі мы падрыхтаваліся развучваць новую народную песню, ён абвёў нас сваім бацькоўскім позіркам і ўрачыста-таямнічым голасам сказаў:

— Да нас з Прагі прыехаў на гастролі выдатнейшы беларускі спявак Міхал Забэйда-Суміцкі. Спявак сусветнай славы. Я маю некалькі запрашальных білетаў на яго канцэрт, які адбудзецца ў актавай зале кансерваторыі. Усіх парадаваць не магу, але тыя з вас, хто акуратна наведваў усе рэпетыцыі, змогуць заўтра пачуць голас знакамітага спевака.

Мы пачалі распытваць у Рыгора Раманавіча пра Забэйду-Суміцкага, прозвішча якога мы чулі першы раз, пра яго спеўныя поспехі, але ён больш адмоўчваўся, толькі паведаміў, што спявак апынуўся на чужыне не па сваёй волі. Мы здагадаліся, што мастацкаму кіраўніку не хацелася казаць пра цяжкі і пакутлівы лёс М.Забэйды-Суміцкага, шмат гаварыць пра яго вялікі талент, адданасць Бацькаўшчыне, якую ён пранёс праз усё жыццё, любоў да роднай песні і матчынай мовы. Нічога дзіўнага тут не было: тым часам у былой БССР набірала сілу дэнацыяналізацыя.

Пад канец нашай гутаркі Рыгор Раманавіч прызнаўся:

— З Міхалам Іванавічам я знаёмы даўно. Яшчэ з Вільні. Гэта было пры польскім часе. Пасля кожнага канцэрта студэнты-беларусы выносілі яго з залы на руках.

— А тут, у Мінску, могуць цяпер вывесці пад рукі, — нехта з нас няўдала пажартаваў.

Рыгор Раманавіч спахмурнеў і змоўк.

У той вечар пашчасціла: адно запрашэнне наш мастацкі кіраўнік працягнуў мне. Я з нецярплівасцю пачаў чакаць заўтрашняга дня, каб пайсці на канцэрт.

Кансерваторская зала не змагла ўмясціць усіх, хто жадаў паслухаць голас знакамітага спевака. Не выклікала сумненняў, што ўлады знарок выбралі для канцэрта Забэйды-Суміцкага гэта невялічкае памяшканне, каб туды трапіла абмежаванае кола людзей. Ды і сачыць за паводзінамі людзей было лягчэй.

Спяваў замежны артыст — госць на сваёй роднай зямлі — прачула і натхнёна сакоўным першым тэнарам. Яго рэпертуар быў насычаны арыямі з опер, чэшскімі, польскімі песнямі. Але асаблівую ўвагу і сваё спеўнае майстэрства ён аддаваў матчынай роднай песні. Часта, спеўшы беларускую песню, даставаў з кішэні хустачку і прыкладаў яе да вачэй. Зала горача яму апладзіравала. Пасля кожнай песні і апладысментаў знакаміты спявак звяртаўся да слухачоў, расказваў пра сваю творчую біяграфію. А часта кідаў у залу і крытычныя заўвагі пра тое, што дзеецца ў роднай яму Беларусі.

Па-майстэрску праспяваўшы "Зялёны дубочак", ён раптам звярнуўся да слухачоў:

— Вось мой акампаніятар, чэх, пахадзіў сёння па вуліцах Мінска, паслухаў, як тут людзі гавораць, і кажа мне: "Пан Міхал, я не ведаю, куды мы прыехалі на гастролі. У вашую Беларусь ці ў Расію? Тут жа ўсе гавораць па-расійску. Можа, мы памыліліся і не ў той цягнік ускочылі?".

Зала пасля гэтых слоў сціхла, нібы замёрла. Але ненадоўга. Хутка на першых крэслах пачулася спярша злоснае, нібы вужачае, шыпенне, а затым цвёрды і рэзкі голас:

— В самом деле, вы сели не в тот поезд!

— І давно в нем едете! — падтрымаў яго з кута залы яшчэ адзін правакатар.

Прыхільнікаў таленту выдатнага спевака і патрыётаў Бацькаўшчыны, што сабраліся тут, нібы кіпнем абдалі. Стала сорамна, балюча і крыўдна за тых людзей, якія прыйшлі сюды, выконваючы заданне абразіць, збесціць спевака. Але Забэйда-Суміцкі не разгубіўся:

— Я еду ў правільным накірунку, да сваёй Радзімы. Гэта вы не туды прыехалі і спыніліся не на тым прыпынку. Заблудзіліся, панове!

У адказ зала ўзарвалася апладысментамі.

Пасля таго канцэрта спеваку забаранілі больш выступаць на Радзіме. Яго больш не запрашалі ў Мінск. Не дазволілі нават прыехаць, каб памерці на Бацькаўшчыне.

З таго часу мінула шмат гадоў. Распалася, нарэшце, савецкая імперыя. Пачала ажыццяўляцца мара спевака, гарачага патрыёта М.Забэйды-Суміцкага: яго родная Беларусь абвешчана незалежнай дзяржавай. Пачала ўзнаўляцца яе сапраўдная, а не ўяўная гісторыя. У выдавецтвах пабачылі свет кнігі пра славутых дзеячаў нашай гісторыі і культуры, пачалі выходзіць кнігі аўтараў Беларускага замежжа. Імёны слаўных сыноў нашай краіны закрасаваліся ў назвах вуліц, плошчаў, школ і ўстаноў. Толькі чамусьці ні ў адным горадзе ці мястэчку Беларусі, якую так шчыра любіў М.Забэйда-Суміцкі і працаваў на яе славу і гонар, няма вуліцы, якая б ушаноўвала яго светлую памяць. Не знойдзеце вы гэтае светлае імя ні на адной шыльдзе культурных устаноў рэспублікі. Не ўбачыце і кружэлкі з запісам спеўнай спадчыны нашага славутага земляка.

Міхал Забэйда-Суміцкі жадаў, каб пасля смерці ягоны архіў быў перададзены на Радзіму. Воля спевака была выканана, але шырокая грамадскасць рэспублікі нічога не ведае пра далейшы лёс архіва. Дзе ён? Хто працуе з матэрыяламі нашага нацыянальнага генія? Даўно ўжо настаў той час, калі на аснове фактычнага матэрыялу, які захаваўся ў архіве, можна было напісаць цікавую і вельмі патрэбную для ўсіх нас кнігу.

І апошняе. У 1909—1911 гадах Міхал Забэйда-Суміцкі вучыўся ў Маладзечанскай настаўніцкай семінарыі. Але чамусьці, калі ў горадзе ішла змена назваў вуліц, ні адна з іх не была названа ў гонар нашага знакамітага земляка. Каб выправіць гэты прыкры недагляд, прапаную прысвоіць яго імя Маладзечанскай музычнай школе.

Памяць пра яго павінна жыць у нашым горадзе.

Мікола КАПЫЛОВІЧ, пісьменнік.

МЕДЫЦЫНА

Псіхіятрычны сервіс: праблемы і перспектывы

У Мінску адбыўся першы з'езд псіхіятраў Беларусі

Праблемы менавіта гэтай галіны медыцыны апошнім часам становяцца ўсё больш актуальнымі. Зараз у свеце налічваецца каля 400 мільёнаў чалавек з неўралагічнымі хваробамі. У Беларусі гэта лічба перавышае 140 тысяч хворых. У нашай рэспубліцы павялічваецца колькасць людзей з памежнымі расстройствамі нервовай сістэмы, сітуацыю ўскладняе чарнобыльскі фактар. Менавіта ў раёнах, забруджаных радыенуклідамі, 60 -80% насельніцтва мае псіхічныя адхіленні.

Доўгі час у былым СССР псіхіятрыя з'яўлялася заложнікам ідэалогіі, абслугоўвала палітычныя інтарэсы ўладаў. Традыцыйна яна існавала ў ізаляцыі. Савецкія псіхіятры не мелі магчымасці ні вывучыць замежны вопыт, ні абмяняцца навуковай думкай з калегамі.

Але вось жалезная заслона пала, ідэалагічныя стэрэатыпы разбураны. З'явілася магчымасць развіваць псіхіятрычную службу ў адпаведнасці з сусветнымі цывілізаванымі дасягненнямі. Гэту магчымасць імкнуцца выкарыстаць і псіхіятры Беларусі. На іх першым рэспубліканскім з'ездзе падкрэслівалася, што наладжванне моцных міжнародных сувязей з калегамі — адна з галоўных бліжэйшых перспектыў. Яе ажыццяўленнем плённа займаецца Беларуская псіхіятрычная асацыяцыя, якая сёлета зарэгістравана Мінюстам. 525 лепшых спецыялістаў рэспублікі сталі яе членамі. Аб высокім прафесіянальным узроўні арганізацыі сведчаць такія лічбы: 6 чалавек з'яўляецца дактарамі навук, 14 кандыдатамі, 70 маюць вышэйшую ўрачэбную катэгорыю, 137 — першую.

Сёння Беларуская псіхіятрычная асацыяцыя ўжо не працуе ў вакууме. Яна ўсталявала сувязі з Амерыканскай псіхіятрычнай асацыяцыяй, Каралеўскім каледжам псіхіятраў у Англіі, з калегамі ў Нідэрландах, Швейцарыі. У першай палове наступнага года плануецца прыём Беларускай асацыяцыі ў Сусветную федэрацыю псіхічнага здароўя. У аддаленай перспектыве — прыём у Сусветную псіхіятрычную асацыяцыю. Пакуль, на жаль, няма сродкаў, каб заплаціць уступны ўзнос сюды.

А вось, што тычыцца сувязей з бліжэйшым замежжам, то раней такія трывалыя, яны разам з распадам СССР разбурыліся. І гэта прынесла шмат праблем усім. У прыватнасці, наша рэспубліка пазбавілася навукова-метадычнай дапамогі НДІ Масквы, і інш. Уласных навукова-даследчых інстытутаў такога профілю ў нас няма. Навучанне ж кадраў у былых брацкіх рэспубліках каштуе зараз надзвычай дорага. Відавочна, што прыйдзецца ўтварыць свой навукова-адукацыйны цэнтр, базай для якога магла б стаць рэспубліканская псіхіятрычная бальніца ў Навінках.

З распадам Саюза адбыўся і разрыў інфармацыйнай прасторы. Спынілася выданне шэрагу профільных навуковых часопісаў, а падпіска на тыя, што яшчэ існуюць, каштуе некалькі соцень тысяч рублёў. Вядома ж, такі кошт не "пацягнуць" не толькі звычайнаму ўрачу, але і кіраўніку клінікі. Наступае сапраўдны інфармацыйны голад для прафесіяналаў. Выйсце магчымае толькі ў развіцці ўласнай выдавецкай дзейнасці.

І ўсё ж, псіхіятры маюць намер узняцца над палітычнымі і нацыянальнымі перадзеламі былой краіны і супрацоўнічаць па-ранейшаму. Сведчанне таму, удзел у з'ездзе беларускіх псіхіятраў іх калег з іншых рэспублік СНД, дзе падкрэслівалася, што праблемы ва ўсіх зараз аднолькавыя.

Не варта і гаварыць, што псіхіятрыя, як іншыя галіны аховы здароўя, адчувае вострую патрэбу ў забеспячэнні лекавымі прэпаратамі, спецыяльнай апаратурай. Прычым, трэба ўлічыць асаблівасці гэтай спецыфічнай дапамогі: людзей, якія звяртаюцца з псіхічнымі адхіленнямі да медыкаў, пераважна трэба гаспіталізаваць. Гэта не той выпадак, калі пацыент можа пацярпець. Аднак зараз аказаць медыцынскія паслугі псіхічнаму хвораму ў поўным аб'ёме можна з цяжкасцю. Лячэнне патрабуецца вельмі індывідуальнае, гэтак жа, як і лекі. А апошніх увесь час у дэфіцыце. З гэтай нагоды дэлегат з'езда з Полацка з горыччу зазначыў: " Што ёсць, тым і лечым, абы ў фортку не выскачыў".

Прывёў прыклад і брэсцкі прадстаўнік. У 16 раёнах вобласці, кожны з 16-ці псіхіятраў у роспачы, калі трэба зняць эпілептычны прыпадак— няма медыкаментаў для купіравання прыступу. Дагэтуль многія спецыяльныя медыцынскія ўстановы карыстаюцца энцыфалографамі дзесяцігадовай даўніны, састарэлай фізіяапаратурай.

І хаця пытанні фінансавання псіхіятрыі сёння стаяць надзвычай востра, старшыня праўлення Беларускай псіхіятрычнай асацыяцыі Раман Еўсягнееў не драматызуе сітуацыю. На яго думку, дзяржава-жабрак усё роўна ўсіх не забяспечыць. А таму за лепшае — сродкі зарабляць самім. Гэта могуць быць даходы ад вучэбнай, выдавецкай дзейнасці, фінансавая падтрымка спонсараў, дабрачыннасць.

Праблема для сённяшняй айчыннай псіхіятрыі— адсутнасць нармальнай заканадаўчай базы для яе існавання. Пакуль такой няма — шэраг праблем вырашыць цяжка. Да прыкладу, вісіць у паветры пытанне з лячэбна-працоўнымі майстэрнямі, якія створаны для хворых спецыяльных медустаноў. Кіраўнікі такіх майстэрняў заключаюць кантракты з Міністэрствам аховы здароўя на арганізацыю працоўнай дзейнасці. Аднак у гэтых узаемаадносінах так і не высветлена, чым жа на самай справе з'яўляюцца майстэрні для хворых: аддзяленнямі бальніц ці вытворчымі прадпрыемствамі. У выніку цяперашні крызіс у эканоміцы стаў прычынай спынення дзейнасці гэтых падраздзяленняў. Работы няма, хворыя людзі нервуюцца.

Па агульным настроі залы, па рэпліках выступаючых адчувалася, што спецыялісты псіхіятрычнай службы без сімпатый адносяцца да актыўнай дзейнасці розных лекараў, экстрасенсаў, астролагаў — тых прадстаўнікоў нетрадыцыйных спосабаў лячэння, якія ўмешваюцца ў псіхіку чалавека без спецыяльнай медыцынскай адукацыі. Узаемаадносіны навуковай і нетрадыцыйнай медыцыны, на думку ўдзельнікаў з'езда, таксама павінны атрымаць прававую афарбоўку. Пакуль жа гэтага няма,— гаварылася з трыбуны, — сучасныя магі займаюцца "замбіраваннем" і "кадзіраваннем" людзей.

Пакуль жа Віцебская псіхіятрычная асацыяцыя знайшла пэўны спосаб рэгулявання адносін з цуд-лекарамі. Апошніх прынялі да сябе ў якасці асобнай секцыі нетрадыцыйнай медыцыны. І цяпер бабка Фядора, дзед Міхась і іншыя знаходзяцца хоць пад нейкім кантролем прафесійных медыкаў. Усё роўна першыя будуць практыкаваць свае спосабы лячэння. Затое другія атрымалі права вызначаць, якога пацыента можна лячыць унушэннем, а якога—не.

Першы рэспубліканскі з'езд псіхіятраў — гэта спроба вызначыць кампетэнтным колам прафесіяналаў галоўныя накірункі развіцця псіхіятрычнага сервісу ў рэспубліцы. А яшчэ, як падкрэсліў старшыня праўлення Беларускай асацыяцыі псіхіятраў Раман Еўсягнееў: " Я хачу, каб дэлегаты раз'ехаліся з думкай, што ніхто нічога за нас саміх не зробіць. Мы павінны адчуць прафесійнае адзінства, працаваць і дабівацца свайго".

Вольга ШАЎКО.

Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 258

Аб адстаўцы В.І.Ганчара

У адпаведнасці з пунктам 4 артыкула 100 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь прыняць адстаўку намесніка прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь ГАНЧАРА Віктара Іосіфавіча.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А.ЛУКАШЭНКА.

12 снежня 1994 г., г.Мінск.

Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 259

Аб назначэнні У.В.Русакевіча выконваючым абавязкі намесніка прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь

Назначыць РУСАКЕВІЧА Уладзіміра Васільевіча выконваючым абавязкі намесніка прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А.ЛУКАШЭНКА.

12 снежня 1994 г., г.Мінск.

Другакурсніца Гомельскага дарожна-будаўнічага тэхнікума Таццяна Кастырка марыць стаць добрым архітэктарам. З вялікай цікавасцю вывучае яна гісторыю архітэктуры.

Умець марыць і ўмець ствараць – прывілея маладых!

Фота Сяргея ХАЛАДЗІЛІНА, БЕЛІНФАРМ.

КУР'ЕР "ЧЗ"

Беларусь – Літва

13 снежня ў Вільнюсе адбылася рабочая сустрэча ўрадавых дэлегацый Рэспублікі Беларусь і Літоўскай Рэспублікі, якія ўзначальвалі прэм'ер-міністры М.Чыгір і А.Шляжавічус.

Вялікае значэнне пры гэтым удзялялася ходу выканання дагаворанасцей паміж урадамі Беларусі і Літвы, якія былі дасягнуты ў час сустрэчы ў п.Сосны Мядзельскага раёна 7 кастрычніка гэтага года.

Прадстаўнікі абодвух бакоў знайшлі ўзаемаразуменне і ў пытанні аб граніцы. Прэм'еры падтрымалі прапановы экспертаў па правядзенню лініі граніцы з улікам фактычнага землекарыстання Літоўскага боку па возеры Друкшай (Дрысвяты) і ў раёне хутара Студзенка.

Прэс-служба Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Дамоклаў меч беспрацоўя

На пачатак снежня ў гарадскую службу занятасці Брэста звярнулася больш за пяць з паловай тысячы чалавек.

Звыш паловы з іх — жанчыны, а 40 працэнтаў — моладзь да 25 гадоў. На гэту колькасць гарадскі цэнтр занятасці насельніцтва можа прапанаваць толькі 250 вакансій. У цэлым жа праблема беспрацоўя вісіць над многімі брастаўчанамі, як дамоклаў меч. Акрамя яўнай яе формы, існуе і скрытая, абумоўленая ў асноўным імкненнем захаваць працоўныя калектывы. Гэта прывяло да таго, што толькі ў прамысловасці горада за тры кварталы страты рабочага часу склалі больш за паўмільёна чалавека-дзён.

Музей гісторыі беларускай літаратуры

адкрыў свой філіял у багатай гісторыяй вёсцы Гарадок Маладзечанскага раёна. Тут ёсць гарадзішча — помнік Жалезнага веку і Сярэднявечча, а таксама селішча, пры даследаванні якога знойдзены рэчы XIV—XVII стагоддзяў.

Цікавыя для наведвальнікаў стары млын і царква, пабудаваная ў мінулым стагоддзі. У гарадку можна азнаёміцца з мясцовым бытам, рамествамі Міншчыны розных часоў. На стэндах музея ёсць матэрыялы, што расказваюць аб жыцці і дзейнасці пісьменнікаў Я.Купалы, З.Аксельрода, Р.Семашкевіча. Пры стварэнні Гарадзішчанскага філіяла выкарыстоўваліся не толькі дзяржаўныя фондавыя матэрыялы, але і этнаграфічныя экспанаты, перададзеныя музею вясковымі жыхарамі.

БЕЛАРУСКАМУ КІНО — 70

"Шчаслівы чалавек"
"Крыніцы"
"Знак бяды"

3 маркай "Беларусьфільма"

"Беларусьфільм" сёння застаецца адной з буйнейшых кінастудый Еўропы. На абсягах СНД яго магутнасці саступаюць хіба што "Масфільму" ды "Ленфільму". Кінастудыя займае плошчу ў трынаццаць гектараў, на якіх размешчаны галоўны корпус, тры здымачныя павільёны агульнай плошчай два з паловай кіламетры, тонатэлье для запісу, агучвання і пераагучвання фільмаў, мантажная, цэх апрацоўкі стужак, адзінаццаць вытворчых цэхаў ды многае іншае.

У прыгарадзе Мінска кінастудыя мае тэрыторыю звыш трыццаці гектараў для здымак фільмаў з комплексам вытворчых памяшканняў. Ужо трынаццаць гадоў працуе Тэатр-студыя кінаакцёра, спектаклі якога ідуць пры аншлагах.

У свой юбілейны год "Беларусьфільм" стварыў пяць мастацкіх, каля двух дзесяткаў дакументальных і шэсць мультыплікацыйных фільмаў.

Мастацкае кіно цесна звязана з нацыянальнай літаратурай. Па матывах славутага твора Яна Баршчэўскага "Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях" зняў філасофскую прытчу Віктар Тураў. Дзве аповесці Івана Шамякіна экранізаваны ў фільме "Эпілог" Ігарам Дабралюбавым. Па сцэнарыю паэта і кінадраматурга Міхася Шэлехава створана Мікалаем Князевым рамантычная казка для дзяцей "Вогненны стралок". Пра трагічны лёс беларускага філосафа-вальнадумца распавядае гістарычная кінастужка "Аз ваздам" Барыса Сцяпанава, Маргарыты Касымавай і Барыса Шадурскага па сцэнарыю Уладзіміра Бутрамеева.

На апошнім Маскоўскім кінарынку "Беларусьфільм" была адзінай з кінастудый краін СНД, якая прадставіла самую шырокую праграму сваіх апошніх работ. Вынікі гэтага ды іншых кінарынкаў сведчаць, што беларускія фільмы карыстаюцца сталым попытам.

Дзесяткі расійскіх рэгіёнаў набылі нашы стужкі. І, разам з тым, ніводнай айчыннай карціны не набылі прадстаўнікі беларускага кінапракату...

Беларускія мультыплікатары толькі сёлета заваявалі Галоўны прыз на міжнародным кінафестывалі ў Маскве за фільм "Месяц", а таксама "Срэбны Віцязь" на міжнародным фестывалі ў Ціраспалі за мультфільм "Каму чорт калыску калыша".

Ягор КОНЕЎ.

Кіношнікі пасылаюць "SOS"...

Сёння, у святочны для кіношнікаў дзень, не хацелася б пра сумнае. Але... Без яго, відаць, у цяперашнім жыцці немагчыма. Як і з чым сустракаюць сваё свята нашы вядучыя кінематаграфічныя сілы? На гэта пытанне шчыра яны наўрад ці адказалі б вам. А вось дырэктар кінастудыі "Беларусьфільм" Юрый Цвяткоў тры месяцы таму ў інтэрв'ю папулярнай беларускай газеце прызнаўся, што "...Складанае становішча ў творчых работнікаў. Ходзіць з вугла ў вугал рэжысёр Валерый Рыбараў, які некалі стаў славутым па фільму "Мяне завуць Арлекіна". Відаць, яшчэ некалькі "Белых Рос" мог бы зняць Ігар Дабралюбаў, якога спісалі на пенсію. Рэжысёр класічнага фільма "Вазьму твой боль" Міхаіл Пташук просіць матэрыяльную дапамогу на новыя часравікі: старыя ён стаптаў у пошуках спонсараў. Дасылае ў замежныя адрасы тэлеграму "SOS" дыпламант "Будроўскага" Вячаслаў Нікіфараў. Валерый Рубінчык, які ўвайшоў у гісторыю кіно з "Дзікім паляваннем караля Стаха", здымае камерцыйны дакументальны фільм. Аформіў пенсію Аляксандр Карпаў, стваральнік "Доўгіх вёрстаў вайны". Не выпаўзае з пазыкаў аўтар фільма "Двое на востраве слёз" Віктар Дашук. Не вытрымала сэрца рэжысёра Барыса Сцяпанава, які зняў славутую "Альпійскую баладу". Армія апаратараў рэгіструецца ў бюро па працаўладкаванню як патэнцыяльныя фатографы. Мастакі малююць для іншаземных выстаў. Вопытныя дырэктары фільмаў вучацца перапрадаваць бензін..."

Майя ШЭНДРЫК.

Адракацца ад мінулага нельга

Кінематограф Беларусі, гісторыя якога пачалася 17 снежня 1924 г. з пастановы СНК рэспублікі аб утварэнні Упраўлення па справах кіно (Белдзяржкіно), падышоў да свайго юбілею ў сітуацыі нестабільнасці вытворчасці фільмаў і незразумеласці іх экраннага лёсу. У азарце адмаўлення мінулага лёгка абвінаваціць тых, хто працаваў у ім дзесяцігоддзі, у міфатворчасці. Але гэта азначала б закрэсліць многае з таго, што абагачала духоўнае жыццё, засталося ў культуры як творчы вопыт, звернуты не толькі да дзён мінулых. Кінем жа непрадузяты погляд на пройдзенае.

Сёння ў плыні дэструктыўных эмоцый, якія захліснулі экраны, вялікія і малыя, магчыма, празмерна наіўнымі ўяўляюцца фільмы мінулых гадоў. У гісторыка-рэвалюцыйных эпапеях першапраходцаў беларускага кіно Ю.Тарыча і В.Корш-Сабліна ("Лясная быль", "Да заўтра", "Адзінаццатае ліпеня", "Першы ўзвод", "Вогненныя гады", "Першыя выпрабаванні", "Запомнім гэты дзень", "Крушэнне імперыі") мы адчуваем парыў мас насустрач новаму жыццю, якое бачылася ім свабодным і шчаслівым.

У фільме "Двойчы народжаны" сцэнарыст Г.Кобец, рэжысёр Э.Аршанскі паказвалі, як сацыялістычная рэчаіснасць вяртае чалавеку радасць стваральнай працы. Ідылічную рэальнасць прадставілі І.Зельцэр, Г.Кобец, В.Корш-Саблін у камедыі "Шукальнікі шчасця", а таксама рэжысёр і сцэнарыст І.Прут у памятным гледачам старэйшых пакаленняў фільме "Маім каханні". З яго пачалося ўсенароднае прызнанне Лідзіі Смірновай, стварыўшай абаяльны вобраз тыповай дзяўчыны Шурачкі. Арыгінальны па матэрыялу і жанру "Паручнік Кіжэ" Юрыя Тынянава і Аляксандра Файнцімера.

Я пералічыла толькі некалькі памятных фактаў даваеннай біяграфіі беларускага кіно. Да іх можна далучыць выкананыя на ленінградскай базе Белдзяржкіно экранізацыі апавяданняў і вадэвіля "Мядзведзь" А.Чэхава. Колькі там выдатных акцёраў! М.Хмялёў, В.Гардзін, Ф.Раneўская, А.Грыбаў, В.Андроўская, М.Жараў.

"Але ж гэта не беларускае кіно!"— запярэчыць чытач. Так, мастацтва павінна мець нацыянальныя карані. Але яму не заказана любая тэматыка, былі б якасць, узровень яе асэнсавання. Калі ж стваральнікі фільмаў задавальняліся кан'юнктурай (а такое часта бывала ва ўсе перыяды гісторыі беларускага кіно), атрымліваліся бязлікія "планавыя адзінкі".

Пасля Вялікай Айчыннай кінематограф Беларусі нанава адраджаўся — ствараліся база, калектыў, рэпертуар. Аднаўленне рэспублікі адлюстравана ў кінахроніках і кінанарысах. У гульнявых карцінах 40—50-х гадоў ажываюць падзеі і героі барацьбы беларускага народа з нямецка-фашысцкімі акупантамі. Рэальныя факты патрыятычнага руху вызначылі драматургію і характар вядомых фільмаў "Канстанцін Заслонаў" (1949 г., аўтары А.Маўзон, В.Корш-Саблін, А.Файнцымер, А.Гінцбург) і "Гадзіннік спыніўся апоўначы" (А.Кучар, М.Фігуроўскі, В.Акуліч). Дасведчаны сённяшні глядач верагодна заўважыць у іх разам з праўдай гісторыі і лішак "пераможнага пафасу". Тым не менш, яны — важныя вехі на шляху развіцця нашага кіно. Пазней, калі новае пакаленне кінематаграфістаў звярнулася да твораў В.Быкава, А.Адамовіча, праўда пра вайну паўстала больш драматычнай. "Трэцяя ракета" Рычарда Віктарава, "Альпійская балада" Барыса Сцяпанава, "Вайна пад дахамі" і "Сыны ідуць у бой" Віктара Турава — гэта не толькі паказ дзеянняў воінаў і партызан, галоўнае ў іх — маральна-псіхалагічны стан чалавека ў крытычны момант.

Успамінаючы фільмы розных гадоў, заўважаеш адну агульную для іх асаблівасць — гуманізм, адсутнасць чалавеканенавісніцтва нават у адносінах да тых, супраць каго змагаюцца галоўныя героі. Асноўныя моманты многіх стужак ("Пісьмы да жывых", "Руіны страляюць", "Знак бяды", "Ідзі і глядзі") — процістаянне ідэалогій. Аўтары лічылі сваім абавязкам пакідаць у гледача надзею, веру ў перамогу дабра над злом. Не заўсёды ім удавалася пры гэтым пазбегнуць дэкларатыўнасці, аднабаковасці аргументаў. Часам іх замянялі ідэалагічныя пастулаты. Але сярод гэтых фільмаў не было такіх, якія прапаведуюць зло і нядобрасумленнасць. Чысціня намераў, якая часам межавала з нянавісцю, заўсёды была ў традыцыях нашага кіно. На ліку беларускіх кінематаграфістаў нямала такіх стужак на матэрыяле мінулага і сучаснага.

Некаторыя з іх звязаны з імем Льва Уладзіміравіча Голуба. Ён ствараў карціны, прывабныя для гледача розных пакаленняў. Галоўныя адрасаты рэжысёра — дзеці, падлеткі, тыя, каму патрэбны прыклад, падказка.

Цяпер Льву Уладзіміравічу Голубу ўжо 90, ён даўно не здымае, жыве з дачкою і ўнукамі ў Маскве. А фільмы яго, створаныя ў 50—70-я гады ў Беларусі, і сёння глядзяць з цікаўнасцю. Ад іх вее дабрынёй чалавека, якому падабаюцца хлопчыкі і дзяўчынкі — і на экране, і ў кіназале.

"Міколка-паравоз" па М.Лынькову (1957 г.), "Дзяўчынка шукае бацьку" (1959 г.), "Вуліца малодшага сына" (1962 г. па аповесці Л.Касіля і М.Паляноўскага), "Пушчык едзе ў Прагу" (1966 г.), "Анюціна дарога" (1968 г.), "Паланез Агінскага" (1972 г.), "Маленькі сяржант" (1975 г.) — у іх развіццё галоўнай для рэжысёра тэмы, складаныя калізіі, вобразы. Гэта, як цяпер кажуць, серыял, звернуты да гледача, якому больш за ўсё неабходны добрыя пачуцці. Кожная з гэтых голубаўскіх карцін не абыдзе ўвагай гледача і крытыкі, а трылогія з удзелам драматурга К.Губарэвіча "Дзяўчынка шукае бацьку", "Анюціна дарога", "Паланез Агінскага" была адзначана Дзяржаўнай прэміяй БССР.

У 60—70-я гады ў беларускім, як і ва ўсім савецкім кіно, актыўна заявіла пра сябе новае пакаленне. Яно не адмаўлялася ад маральнага вопыту сваіх папярэднікаў. Яно імкнулася яго ўзбагаціць больш свабодным ад канонаў светаўспрыманнем, эстэтыкай. Навелы ў кінаальманаху маладых рэжысёраў, аператараў і мастакоў "Апавяданні пра юнацтва" (1961 г.) былі першым крокам на шляху пошуку новых сюжэтаў і форм. За імі з'явіліся паэтычныя фільмы "Праз могілкі" і "Я родам з дзяцінства" В.Турава, "Апошні хлеб" і "Воблака" Б.Сцяпанава, "Іван Макаравіч" І.Дабралюбава, "Зімародак" В.Нікіфарава, "Вялікі трамплін" Л.Мартынюка, іншыя карціны пра дзяцей і падлеткаў. У кожным — свая вобразнасць і маральны пасыл. Творчасць прадстаўнікоў розных пакаленняў кінематаграфістаў яднае імкненне стварыць фільмы, якія абуджаюць пачуццё патрыятызму, чалавечага гонару. Сярод стужак з такім імператывам няшмат дакументальных: кінанарыс "Пакараны ў сорак першым" В.Чацверыкова, фільмы пра лёсы моладзі В.Дашука, Ю.Лысятава, Р.Ясінскага і іншых кінапубліцыстаў — усё гэта багацце нашага кіно.

Праз усю гісторыю беларускага кінематографа прайшла літаратура, якая спрыяльна ўплывала на яго. Беларуская літаратура дала сюжэты і герояў, асэнсаваны жыццёвы матэрыял. А творы І.Мележа, В.Быкава, А.Адамовіча, Ул.Караткевіча, І.Шамякіна, А.Дударава, рускіх класікаў, вынесеныя на экран, склалі найбольш прыкметныя старонкі нашага кіно. Пералічу толькі экранізацыю В.Туравым "Палескай хронікі" і А.Марозам аповесцей і апавяданняў Васіля Быкава; В.Рубінчыкам "Дзікага палявання караля Стаха" Ул.Караткевіча. Пры бачных стратах у пазнанні філасофіі яны даносяць асноўную ідэю, своеасаблівасць характараў. Асобны выпадак — фільм "Ідзі і глядзі" Элема Клімава. Ён узнік на аснове трагічнай прозы Алеся Адамовіча, увабраўшы ў сябе таксама арыгінальныя факты з дакументальных цыклаў В.Дашука. Унікальны факт узаемадзеяння кіно і літаратуры — і ў выніку з'явіўся фільм "Ідзі і глядзі" з усёй яго бязлітаснай праўдай пра фашысцкі генацыд у Беларусі. Дылогія "Ідзі і глядзі" створана калектывамі "Масфільма" і "Беларусьфільма", аб'яднаўшых у вырашэнні, можна сказаць, глабальнай задачы намаганні многіх творчых людзей. На яе фоне і сёння па-кашчунску маніякальна паўстаюць імкненні іншых гандляроў кінамастацтвам накіраваць магутнасць кіно на стварэнне крывавых і пошлых сексуальных відовішчаў.

Ролю мастацтва ў грамадстве, яго актыўнасць звычайна вызначаюць па тым, як яно асэнсоўвае і адлюстроўвае сучаснасць. Беларускае кіно на ўсіх этапах сваёй гісторыі звярталася да тэм злабадзённых. Але якраз на гэтым накірунку рэдка дасягала творчых удач. Пры гэтым здаралася, што касавы поспех мелі карціны, далёкія ад праўды, яны ўвасаблялі ў сабе толькі міфы аб прыгожым жыцці. Паказам складанасцей сучаснага жыцця адрозніваюцца "Час яе сыноў" В.Турава, "Сын старшыні" В.Нікіфарава, "Расклад на паслязаўтра", "Белыя росы" І.Дабралюбава, "Наш бранепоезд" М.Пташука. Спіс можна працягваць, хоць пералічаныя ў ім прыклады будуць небясспрэчнымі.

З фільма ў фільм пра сучаснікаў качавалі каноны паказу сацыялістычнага грамадства. Глыбінныя канфлікты калі і закраналіся, то вырашаліся па схеме: партыя ўсё бачыць і разумее, лепшае пераможа. Паспрабавалі стваральнікі дылогіі "Паводка" (сцэнарысты В.Касько, Ф.Конеў, У.Халіп, рэжысёр В.Чацверыкоў, аператар Ю.Марухін) увайсці ў глыб драмы меліярацыі на Палессі і лёсаў людзей, якія прымалі ўдзел у ёй, але многае засталося недаасэнсаваным, пакінутым на ўзроўні канстатацыі. У тым жа, што з'явілася пасля ідэалагічнай цэнзуры, змяніліся толькі фарбы — ружовая на чорную.

Вядома, калі ўгледзецца ў доўгі шэраг сучаснікаў, выведзеных на экраны дакументалістамі, там можна заўважыць твары, у рысах якіх захаваўся час. Толькі ў цыкле С.Алексіевіч і В.Дашука "У вайны не жаночае аблічча" колькі іх! І кожны — адлюстраванне лёсу народнага.

У маіх суб'ектыўных нататках увага сканцэнтравана галоўным чынам на пазітыўных момантах дзейнасці беларускіх кінематаграфістаў у розныя гады. Хацелася напомніць, што адракацца ад мінулага нельга. Не ўсё новае лепшае за старое. Кажучы гэта, я маю на ўвазе перш за ўсё гуманныя традыцыі нашага кіно. Яны дапамогуць у перадоленні сучаснай крызіснай сітуацыі. Нельга дапусціць, каб ён, усемагутны па сваіх магчымасцях кінематограф, служыў у імя зла, жорсткасці, насілля, жывёльных інстынктаў і бескультур'я. Я веру ў іншую місію аднаго з цудаў дваццатага стагоддзя.

Ефрасіння БОНДАРАВА.

17 снежня

"МАСКВА":
"Рэпартаж з казкі". Дакументальны фільм (перад пачаткам сеансаў) — 13.20, 15.20, 17.20, 19.20, 21.20.

"КАСТРЫЧНІК":
"Мёд асы" (бясплатны сеанс) — 14.50.

"САЛЮТ":
Прэзентацыя фільма "Эпілог" (сустрэча з народным артыстам Рэспублікі Беларусь І.М.Дабралюбавым, рэжысёрам-пастаноўшчыкам і творчай групай) — 15.30. Уваход па запрашальных білетах.

"МІР":
"Дэкамерон" (сустрэча з рэжысёрам А.Белавусавым) — 15.00 (бясплатны сеанс).

Чаму я пайшоў у кіно?

Пяць гадоў таму ўпершыню на Беларусі былі арганізаваны курсы рэжысёраў мастацкага і дакументальнага кіно. Сёлета іх выпускнікі ўжо выйшлі ў самастойнае жыццё. Некаторыя іх стужкі ўжо атрымалі прэміі на міжнародных фестывалях.

З мінулага года пачалі дзейнічаць сцэнарныя курсы. Ніхто не стане спрачацца з меркаваннем, што маладым трэба даваць дарогу. І добра, што зараз гэты папулярны лозунг размяшчаецца не ўпоперак, а ўздоўж гэтай самай дарогі.

А што думаюць самі будучыя кінематаграфісты пра свой жыццёвы выбар? Чаму яны вырашылі працаваць у кінематографе?

З гэтым пытаннем я звярнуўся да студэнтаў сцэнарных курсаў, будучых кінадраматургаў. Вось некаторыя з іх адказаў.

Анатоль ШМАЎГАНЕЦ:

— Дзіўныя часам павароты здараюцца на жыццёвых шляхах. Азіраючыся назад, са здзіўленнем заўважаеш, што просты шлях да мэты аказваецца не самым кароткім. Лёс вядзе дарогаю, якая, здаецца, аддаляе ад тваёй мары, і раптам на нейкім спіральным вітку, не зрабіўшы амаль ніякіх намаганняў, ты апынаешся каля дзвярэй, у якія дарэмна стукаўся некалькі гадоў таму.

Так можна ахарактарызаваць маё захапленне кінематографам. Дзеля таго, каб патрапіць на курсы кінадраматургаў, мне спатрэбілася гарачае лета незабыўнага года, калі наш завод разагналі ў трошкі аплочваемы адпачынак. І ў пустэльні вялікага цэха я адчуў патрэбу аформіць у кінааповесць тое, пра што думаецца, што ўяўляецца ў мроях. Белізна аркуша паперы яшчэ мяне палохала. Я адчуваў сябе чалавекам, які робіць першы крок па першым снезе — у невядомасць.

Гэты шлях працягваецца па сённяшні дзень, і будучыня пакуль што размыта дажджом...

Сяргей РУСАКОВІЧ:

— Чаму я пайшоў у кіно? Напэўна, таму, што заўсёды адчуваў падсвядомую сувязь з гэтым мастацтвам. З гадамі мае адчуванні аформіліся ў выразныя паняцці.

Сёння ўсё мацней адчуваецца нейкі таямнічы падман кіно. Паглядзеўшы чарговы фільм, міжволі сур'ёзна задумаешся — каму ён больш выгадны? Богу ці Д'яблу? Кіно ці тэлебачанне могуць праявіць сябе як сродак моцнага ўздзеяння на чалавечую псіхіку. Які-небудзь баявік ці трылер, "порна" ці "жахі" могуць так закадзіраваць свядомасць гледача, што чалавек забывае пра існаванне душы, якая з'яўляецца адвечнай, забывае, што жыць шчасліва — зусім не значыць жыць па законах плоці.

Супрацьстаяць гэтаму могуць толькі фільмы, у якіх закладзена Дабрыня. Але, на жаль, іх колькасць не ідзе ні ў якое параўнанне з прадукцыяй камерцыйнага накірунку сусветнага кінематографа. Каб хаця трошкі паўплываць на духоўныя працэсы чалавечага існавання, я і вырашыў паспрабаваць свае сілы ў кіно...

Вольга ШЧУКІНА:

— На сцэнарныя курсы я трапіла, можна сказаць, выпадкова. Але часта выпадак з'яўляецца падказкай лёсу. І я вельмі ўдзячная яму за гэтую падказку.

Шлях у кіно не пралягае роўна. Для мяне, мабыць, усё пачалося са школьных капуснікаў, атрымала працяг у тэатры-студыі, дзе займалася ў студэнцкія гады, і ў дзіцячым тэатры, які стварыла ў школе, калі працавала там настаўніцай пасля заканчэння філфака БДУ. Сама пісала сцэнарыі і надышоў момант, калі "гульня" пераважыла ўсё. Кінула аспірантуру пры педагагічным інстытуце і падала дакументы ў Акадэмію мастацтваў.

Здарылася так, што мне не пашчасціла паступіць на рэжысёрскія курсы. Віктар Тураў, убачыўшы мой адчай, параіў паступаць на сцэнарныя, якія планаваў хутка стварыць. Так я патрапіла сюды, і цяпер мне хочацца жыць, ствараць, радаваць...

Падрыхтаваў Ягор КОНЕЎ.

"Сямейныя абставіны" (рэж.Л. МАРТЫНЮК).

"Паланез Агінскага" (рэж. Л.ГОЛУБ).

"Наш бранепоезд" (рэж. М. ПТАШУК).

Тры прэм'еры — не жарт

"Важнейшаму з мастацтваў" на Беларусі споўнілася семдзесят. Узрост, безумоўна, паважаны. А тыя фільмы, якія выйшлі ў свет за гэтыя гады, прымушаюць паважаць наша кіно не толькі за ўзрост.

Тры прэм'еры — гэта падарунак кіношнікаў гледачам і, канешне, самім сабе да юбілейнай даты.

Фільм Ігара Дабралюбава "Эпілог" пастаўлены па дзвюх аповесцях Івана Шамякіна "Рай на зямлі" і "Вернісаж. Аповесці Івана Андрэевіча". Сам Ігар Дабралюбаў пра сваю стужку вырашыў раней часу не распавядаць, таму адзінае, што вядома, — змест аповесцей Шамякіна. Мастак і час, творчае жыццё і драма "незапатрабаванай" творчасці — тэма, здаецца, усіх часоў і ўсіх творцаў.

Трэцяе нараджэнне перажывае кніга Яна Баршчэўскага "Шляхціц Завальня". Упершыню яна ўбачыла свет у 1846 годзе, потым была перапублікавана ўжо ў наш час, і вось цяпер з'явілася яе кінаўвасабленне — карціна вядомага рэжысёра Віктара Турава са шматабяцальнай назвай "Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях".

...Жыве пад старым Полацкам пан Завальня. У ягоным маёнтку не пераводзяцца госці — любяць завітаць да добрага пана, паслухаць ды расказаць розныя неверагодныя гісторыі, якія здараліся з бывалымі людзьмі ці аб якіх даведаліся ад іншых. Добра пачаставацца завітваюць да Завальні, душой сагрэцца...

Але не ўсім падабаецца Завальня, ёсць у яго і злосны вораг. Так заўсёды бывае — і ў жыцці, і ў казцы. А дзе ў "Шляхціцы Завальні... "праўда, дзе легенда? Каб гэта зразумець, трэба паглядзець фільм, у якім ролю галоўнага героя выканаў Уладзімір Гасцюхін.

Фільм "Кветкі правінцыі" рэжысёра Дзмітрыя Зайцава стаў трэцяй прэм'ерай да свята кіно.

— Задума карціны ўзнікла даўно, калі я прачытаў кнігу Марчука, — расказвае Д.Зайцаў. — Выхаванне — гэта заўсёды складаны і адказны момант. Але наша пакаленне і той час, які яго фарміраваў, былі змястоўнымі. Гэта настальгічная нота адчуваецца ў фільме. Здымкі праходзілі ў Давід-Гарадку, на Палессі. Там беларусы вельмі цікавага кровазмяшэння, там увогуле вельмі прыгожыя мясціны...

— А грошы? Хто даў вам патрэбную суму і, дарэчы, колькі яна склала?

— Нам пайшло насустрач Міністэрства культуры. Першапачаткова было выдзелена 500 тысяч рублёў. У рэшце рэшт, мы дайшлі недзе да мільярда...

Майя ШЭНДРЫК.

Брава, Ігар Дабралюбаў, або Ідзі і глядзі фільм "Эпілог"!

З нагоды юбілею праходзіць фестываль. "Беларусьфільм" паказвае прэм'ерныя карціны і праводзіць сустрэчы з творчымі групамі мастацкіх стужак.

Гонару адкрыць гэтае свята ў кінатэатры "Кастрычнік" па праву ўдастоіўся фільм Ігара Дабралюбава "Эпілог" паводле аповесцей Івана Шамякіна.

Гэта вельмі тонкі псіхалагічны твор пра цяжкае, амаль безнадзейнае жыццё мастака, пісьменніка, наогул творчага чалавека, якому выжыць зараз, калі ўсё на продаж, і фізічна, і маральна, і матэрыяльна вельмі складана. Гэта — крык душы самога Ігара Дабралюбава, якому зараз таксама нялёгка.

Фільм узбагачае, узрушвае, прымушае задумацца аб вечным і аб тым, куды мы "прыехалі", закранае самыя патаемныя куточкі душы. Акрамя таго, ён ачышчае. А гэта вельмі нам усім неабходна пасля патокаў бруду, якія льюцца з тэле-, кінаэкранаў, пасля "параду" салодкіх палачак, парачак, эрзац-шакаладу, эрзац-мастацтва. Я параўнала б фільм з глытком чыстай крыштальнай вады, якая наталяе смагу.

Вельмі радавала поўная зала, у якой была цёплая атмасфера любві, дабрыні, узаемадавер'я. Нарэшце свая беларуская кінакарціна сабрала гледачоў.

У фільме здымаецца цэлае сузор'е нацыянальных акцёраў, якія гавораць на цудоўнай роднай мове. Ён вяртае надзею на тое, што абавязкова АДРОДЗІМСЯ!!!

Зала сустрэла фільм апладысментамі. А гэта самая высокая ўзнагарода і рэжысёру, і сцэнарысту, і акцёрам.

Асабіста я перажыла стан катарсісу. Такое адчуванне, што доўга-доўга чакалі, калі ачуняе безнадзейна хворы, і вось, нарэшце, ён пастулова дужэе. Лічу, што кожны сумленны чалавек абавязаны паглядзець гэты фільм. А рэжысёру хочацца пажадаць яго ж мудрымі словамі "Няхай беражэ вас лёс".

Валянціна СКАРЫНКІНА.

P.S. Калі я спяшалася на прэм'еру, мне сустрэлася жанчына з вельмі сімпатычным белым пудзелем у ярка-чырвоным шыкоўным камбінезоне з чырвоным банцікам на галаве. Вельмі мілае стварэнне. Я парадавалася за брата нашага меншага, што яму так утульна, камфортна. А ў фільме пісьменнік з унучкай (адной з пяці) адчайна коціць праз увесь горад у старамоднай дзіцячай калясцы свае творы — сваіх дзяцей, каб прапанаваць прадаць іх з аўтографам аўтара, бо няма на што жыць.

"Дзілмах"— непаўторны смак у кожнай шклянцы

На Усходзе, адкуль і прыйшоў чай, ён адначасова і лякарства, і частка этыкету. Кітайцы, напрыклад, гадаюць не толькі на рысавых зярнятах і чарапашых панцырах, але і на чаінках. Лёс у шклянцы чаю. А чаму б і не? Ён і сілы прыбаўляе, і санлівасць адымае, і бадзёрасць вяртае. І смагу наталяе, і ў марозе сагрэе. У чаі ўвогуле скарбонка біялагічна актыўных рэчываў. Але калі размова ідзе пра сапраўдны, высакаякасны чай. Мы ж, на вялікі жаль, да гурманаў не адносімся, бо выхаваны на краснадарска-грузінскім асартыменце, да таго ж з удзелам "індыйскага" напою, пра які ў народзе кажуць: "Пыл грузінскіх дарог". Праўда, ёсць яшчэ "індыйскі" і "кітайскі", калі размова ідзе пра імпартны чай у гранулах.

Аднак нават у цяперашнім гаротным жыцці ўсё мяняецца не абавязкова ў горшы бок. На прадуктовых прылаўках застракацела доўгачаканае замежнае багацце розных гатункаў. Часам нават не прыпынішся, ... А таму купляем тое, што прыглянулася па кошту ці па этыкетцы. Метад спроб і памылак не самы горшы ў свеце. Але не ўсё тое золата, што блішчыць. Вось і я, мякка кажучы, "памылілася", пагнаўшыся за танным таварам, набыўшы пакецік чаю фірмы "Дзілмах", які вызначаецца выдатным смакам і водарам. Аднак сюрпрызу так і не атрымалася. Нядаўна раскрыўшы пакецік, рассыпала яго змесціва на кухонны стол і — ахнула! Відома, я не дэгустатар і ўжо тым больш не чаязнаўца, але тое, што убачыла на бялюткім пластыку, было вельмі далёка ад гарачага Цэйлона — і па паху і па колеры. Тое, што знаходзілася ў пакеце, можна было акрэсліваць як "сена-салома" і яшчэ "веңік". Рашыла сабраўшы "чай" у пакет, адправілася ў прыватную фірму "Зоіс", якая, калі верыць рэкламе, мае дачыненне да распаўсюджання чаю фірмы "Дзілмах" на тэрыторыі Беларусі.

> Чай багаты вітамінамі В1, В2, каратынам. На першы погляд у ім мала вітаміну С, але ён бедай не ведае сабе роўных. У ім таксама выяўлены каля 20 відаў амінакіслот, вугляводы, пектынавыя рэчывы, эфірны алей, мікраэлементы. І нават — золата!

> Не думайце, што чай заварыцца калі пастаўіце чайнік на агонь ці нагрэеце лялькай-матрошкай. У такіх умовах ён проста прэе, хутка страчвае смак і духмянасць.

> Зялёны чай мае больш выражаныя антымікробныя дзеянне, нармалізуе дзейнасць кішэчнай мікрафлоры, прадухіляе развіццё гніласных працэсаў у кішэчніку. Зялёны чай садзейнічае вывядзенню з арганізма радыенуклідаў.

> Чай з лімонам хутка аднаўляе сілы. Але не толькі! Як вядома, вітамін Р найбольш поўна праяўляе актыўнасць у прысутнасці "Аскарбінкі", які актывізуе яго біялагічнае дзеянне, а вітамін Р садзейнічае назапашванню аскарбінавай кіслаты ў арганізме і яе лепшаму засваенню.

Маю гарачнасць хутка астудзілі, праліўшы святло на тое, што звычайна застаецца па той бок прылаўка і не даходзіць да вушэй пакупніка. Жыццё, як вядома, наогул складаецца з паўтаноў, а паміж праўдай і хлуснёй ёсць проста — маўчанне.

Дык вось, тое, што я купіла, да сапраўднага "Дзілмаха", нягледзячы на этыкетку, мае прыблізна такія ж адносіны, як армянскі каньяк бабруйскага разліву да сапраўднага пяцізоркавага. Гэты, адносна танны "Дзілмах" у Беларусь, аказваецца, прыбыў з суседняй Польшчы. Без сумнення, ён таксама мае сертыфікат якасці, інакш не пастаўляўся б цэнтралізавана праз Белбакалею дзяржаўных гандлёвых кропак. Але тое, што гэта не супер і не прыма, а сурагат — факт! Дарэчы, ... "Дзілмах" ... "Палаца Сімарона"...

— Можаце параканацца, вось сапраўдны цэйлонскі чай фірмы "Дзілмах", — прадстаўнікі "Зоіс" запрасілі да выстаўначага стэнда, які ганарыцца па праву. — Прадаваць оптам і ... ўсім жадаючым, ... рознічна прадукцыю сусветнай якасці — гэта адно задавальненне.

Знаўцы нездарма адзначаюць багацце і цэлы букет водару чаю фірмы "Дзілмах". У чым жа сакрэт поспеху? У тым, што выкарыстоўваюць самую сучасную тэхналогію перапрацоўкі чайнага ліста, фірма старамодная ў адносінах да яго збору. Там па-праўдзе, як у добрыя старыя часы, не прызнаюць ніякіх машын. Чай даводзіцца збіраць чуткім пальцам чаразборшчыц, якіх прывезлі пакаленнямі збіральшчыц. Прычым, у кожны пакецік ідзе толькі два верхнія лісточкі і пупышкі, і яны ж канцэнтруецца вадар. Пасля збору чай ссыпаюць у гатовыя ўпакоўкі і адпраўляюць у гэты торгу з шэрых месцаў ... Эняпэр трэба ... сорт, Сіва не з хлам.

У адрозненне ад іншых пастаўшчыкоў чаю, фірма "Дзілмах" вырабляе і прадае чысты чай у некалькіх абранных сартах. Прапануюць на выбар класічныя сарты — "Сівы граф", "Прынц Уэльскі", "Англійскі сняданак", "Дарджылінг", "Ірландскі сняданак", экзатычныя фруктовыя сарты — "Чорныя парэчкі", "Мята", "Банан", "Манга", "Гвадэйка", "Міндальны арэх" і інш. Дзякуючы натуральным дабаўкам гэтыя сарты маюць дзівоснае духмянае водар, наадваротныя эфекты, выдатныя якасці ... Таксама вядомы зялёны чай ... шырокі выбар падарункавых скрынак, якіх ёсць ...

Ну, а ўсё-такі, як спажыўцу сарыентавацца на рынку і адрозніць на прылаўках сапраўдны "Дзілмах" ад яго "траурнага" брата? Аказваецца, ніякіх праблем! Ужо тры гады фірма "Дзілмах" пры ўпакоўцы чаю выкарыстоўвае каляровую фольгу, якая захоўвае каштоўныя ўласцівасці чаю, і неадбеленыя ніці для разавых пакецікаў. І не забудзьцеся пра абавязковы штрых-код на чайнай упакоўцы.

Застаецца паведаміць тэлефон фірмы "Зоіс" у Мінску: 70-55-97, дзе вам больш падрабязна раскажуць пра вартасці выдатнага цэйлонскага чаю фірмы "Дзілмах", а таксама адкажуць на ўсе пытанні, якія вас цікавяць.

Святлана БАРАННІКАВА.

19, панядзелак

Беларускае тэлебачанне
8.15. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Фільм-канцэрт.
* 8.45. "Лапік і воблака".
9.45. "АВС-клуб".
◆10.05. "Сцяжынка ў неба".
10.45. Музычны фільм.
11.45. Канкур. Кубак Беларускай асацыяцыі конегадоўлі.
◆12.35. "Плач перапёлкі".
14.50. Што на свеце пачуваецца...
15.50. ТБ – школе. Паўстанне Тадэвуша Касцюшкі (1794 г.).
16.20. "Тэлебом".
17.00. Навіны.
* 17.10. "Аліса ў Краіне цудаў".
17.40. Аэробіка для ўсіх.
18.10. Навіны (Брэст).
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Пяць хвілін на жарты.
19.15. Час Нацыянальнага тэатра.
19.55. Праспект.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Пошта прэзідэнта.
22.15. На сесіі ВС Рэспублікі Беларусь.
Спартыўны тэлекур'ер.
Пад купалам Сусвету.
◆"Палаца Сімарона".
Дайджэст.

Канал "Астанкіна"
16.50. Свет сёння.
17.00. Эканоміка і рэформы. Чакайце адказ.
17.30. Загадка СБ.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Р.Дуано.
17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
18.00. Гадзіна пік.
◆18.25. "Дзікая Роза".
18.55. Калі... Вядучы У.Познер.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Сустрэча з А.І.Салжаніцыным.
21.00. Гол.
21.30. А.Астроўскі. "Без віны вінаватыя". Спектакль.
0.30. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
6.30. Формула-730.
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00. 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Новая лінія.
◆8.55. "Спадчына казначэя Стамбула" (Венгрыя).
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
◆13.45. "Мужчыны і жанчыны", "Тайна зямлі".
15.10. Музычная мазаіка.
* 15.20. "Кошчын дом".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Новая лінія. "Авось..."
16.55. Ніхто не забыты.
17.00. Расійская энцыклапедыя.
17.30. Выратаванне 911.
18.25. Вуснамі дзіцяці.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Спрут-6".
20.20. Кліп-антракт. В.Абадзінскі.
20.40. Рэпарцёр.
21.00. Без рэтушы.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Аніматэка.
23.05. Зоркі гавораць.
23.10. Зорны дождж.

Санкт-Пецярбург
17.20. "Тры колы, фаліянт і іншыя..."
17.40, 19.00. Музычны момант.
17.45. Крыжыкі-нулікі.
18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.20. "Аліса ў гарадах" (Германія).
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
◆22.05. "На ўсё астатняе жыццё". 1-я серыя.

20, аўторак

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Дайджэст.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
* 8.25. "Алёнка і салдат" і інш.
9.00. ТБ – школе. Паўстанне Тадэвуша Касцюшкі (1794 г.).
◆9.30. "Паласа Сімарона".
* 10.40. "Маўглі".
11.40. Фільм-канцэрт.
◆12.30. "Плач перапёлкі".
14.45. "Першая скрыпка". Леў Гарэлік.
15.40. Вывучаем сваю гісторыю. "Дакрануўшыся да мінулага". Д/ф.
15.50. ТБ – школе. Францішак Багушэвіч і яго творчасць.
16.20. "Прыгажун Джэк". Д/ф.
16.40. "Я малілася вершамі". Ларыса Геніюш.
17.00. Навіны.
* 17.10. "Атракцыён".
17.20. "Іван Чыгрынаў". Д/ф.
17.50. Тэлеклуб "Удача".
18.10. Навіны (Віцебск).
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Эканамікст.
19.20. Тэлевізійны Дом кіно. Сустрэча з генерал-лейтэнантам А.Лебедзем і народным артыстам СССР Г.Жжонавым.
◆19.55. "Маё каханне, мой смутак".
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. "Форум".
21.55. Імгненне шчырасці.
22.00. На сесіі ВС Рэспублікі Беларусь.
Пяць хвілін на жарты.
◆"Амазонка" (Францыя). 1-я серыя.
Пад купалам Сусвету.
Канцэрт з твораў А.Шнітке.
"Сталіца".
Дайджэст.

Канал "Астанкіна"
7.50, 8.50, 14.50, 15.50, 20.00, 22.50. Навіны.
* 8.00. "Тота Джыджыа".
◆8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Што? Дзе? Калі?
14.00. Дзверы ў малы бізнес.
14.20. Хроніка дзелавога жыцця.
14.30. Культура і бізнес.
14.40. Аўтасалон.
15.00. Доміссолька.
15.30. Чароўны свет, ці Сінема.
16.00. Джэм.
◆16.20. "Элен і рабяты".
16.50. Свет сёння.
17.00. Сітуацыя.
17.25. Хакей. Міжнародны турнір на прыз газеты "Известия". Фінал.
20.30. Надвор'е.
20.40. З першых рук.
20.50. Тэма.
21.35. Маскоўскаму тэатру сатыры – 70 гадоў.
23.15. Новыя абывацелі.
* 23.40. Мультфільм для дарослых.
23.50. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. "Джэнсер-клуб".
8.40. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
13.45. "Злачынства без пакарання". Відэафільм І.Шадхана.
15.10. Музычная мазаіка.
◆15.20. "Наезнік-прывід". 2-я серыя.
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Новая лінія.
16.55. Ваша права.
17.10. Тэледэбаты.
18.05. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Кантракт рысавальшчыка" (Англія).
21.45. Экран крымінальных паведамленняў.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.25. Зоркі гавораць.
22.40. На канцэрце Дз.Хварастоўскага.
◆23.40. "Шульц і Шульц" (Германія). 1-я серыя.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
* 12.10. "Страказа і муравей".
12.20, 14.25, 17.50, 19.25. Музычны момант.
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. "Раймонд Паўлс. Вяртанне".
◆14.45. "Цана скарбаў".
16.20. Чароўная лінія.
16.35. "Веранезе" (Францыя). Тэлефільм.
17.10. Паласатая музыка.
17.35. Студыя "Уявi".
17.55. Па ўсёй Расіі.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.30. Пецярбургскі ангажэмент.
20.15. Свет мастацтва.
20.45. Тэлемагазін.
◆20.50. "Глыбокія сваякі".
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
◆22.05. "На ўсё астатняе жыццё". 2-я серыя.

21, серада

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Эканамікст.
8.20. Дайджэст.
◆8.30. "Маё каханне, мой смутак".
9.00. ТБ – школе. Багушэвіч і яго творчасць.
9.30. Пяць хвілін на жарты.
◆9.35. "Амазонка". 1-я серыя.
* 10.25. "Маўглі".
11.05. Памяці дыражора Ю.Цырука.
* 11.40. "Футрачка для хмары".
11.50. Аэробіка для ўсіх.
◆12.20. "Плач перапёлкі".
13.25. Пленэр імя Марка Шагала.
14.05. Р.Фінке. "Першае каханне". Спектакль.
15.35. Відзьма-нявідзьма.
16.40. Вывучаем сваю гісторыю. "Вянок цярновы васількоў". Д/ф.
17.00. Навіны.
17.10. Да 60-годдзя Л.Хейфеца.
18.10. Навіны (Гомель).
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Святочны вечар, прысвечаны юбілею народнага пісьменніка Беларусі І.Г.Чыгрынава.
19.30. "Крок". "Карамболь". Барыс Дзедзянёў.
* 20.00. Мультфільм для дарослых.
20.20. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Пад купалам Сусвету.
21.50. На сесіі ВС Рэспублікі Беларусь.
І.Г.Чыгрынаў. "Чалавек з мядзведжым тварам". Спектакль.
◆"Амазонка". 2-я серыя.
Дайджэст

Канал "Астанкіна"
7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
* 8.00. "Тота Джыджыа".
◆8.25. "Дзікая Роза".
9.00. "Ты помніш, таварыш..."
9.30. Спявае Людміла Нікалаева.
9.40. "Навошта вы тут?"
14.00. Агенцтва "Найм".
14.10. Навука і рынак.
14.20. Хроніка дзелавога жыцця.
14.30. Грошы і шчасце.
15.00. Пагляджы, паслухай...
15.15. V Міжнародны дзіцячы тэлефестываль.
* 15.20. "Лятаючы дом".
16.00. Цін-тонік.
◆16.20. "Элен і рабяты".
16.50. Свет сёння.
17.00. Тэлерадыёкампанія "Мір".
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто". XX стагоддзе". І.Гілан.
18.00. Гадзіна пік.
◆18.30. "Дзікая Роза".
18.55. Кінапанарама.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Маналог.
◆20.50. "Двойчы народжаны".
22.30. Сёмае неба.
23.20. У свеце джаза.
* 23.40. Мультфільм для дарослых.
23.50. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.30. Яшчэ адна старонка.
8.50. Ваенны кур'ер.
9.05. К.Ваншэнкін пра Я.Смелякова.
9.35. Чароўны куфэрачак.
◆9.45. "Санта-Барбара".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
◆13.45. "Тата", "Пляменнік".
15.10. Музычная мазаіка.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Далёкі Усход.
16.55. Ніхто не забыты.
17.00. Звычайная справа.
17.15. Казырная дама.
17.50. Панове-таварышы.
18.05. Фільм-прэм'ер.
18.20. Зоркі Амерыкі.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.30. Даміно Міхаіла Баярскага.
21.05. "Куды ідзе Расія?"
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Экран крымінальных паведамленняў.
22.45. Багема. А.Абдулаў.
23.45. Зоркі гавораць.
◆23.50. "Шульц і Шульц". 2-я серыя.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.50, 14.25, 17.50, 19.25. Музычны момант.
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. Фільм-канцэрт.
* 13.50. "У краіне вясёлай дзяцінства" і інш.
◆14.45. "Маэстра з нітачкай".
16.25. "Іван IV Грозны. Фёдар Колычаў – мітрапаліт Філіп". Д/ф.
17.20. Дзецям пра зверанят.
17.55. Гістарычны альманах.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.30. Да 70-годдзя Ленінградскага радыё. Урачысты канцэрт.
20.30. Блеф-клуб.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
◆22.05. "На ўсё астатняе жыццё". 3-я серыя.
23.10. Сусветная шахматная Алімпіяда.

22, чацвер

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Дайджэст.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Фільм-канцэрт.
8.55. Аўта-парк.
9.15. Музычны фільм.
◆9.45. "Амазонка". 2-я серыя.
* 10.35. "Пра кацяня Жэню і правілы руху".
◆10.50. "Прыміце тэлеграму ў доўг".
12.10. Тэлефестываль "Песню бярыце з сабою" ў Салігорску.
◆13.15. "Плач перапёлкі".
15.25. "А дзе мне ўзяць такую песню..." Д/ф.
15.50. Вывучаем сваю гісторыю. "Аркадзь Смоліч". Д/ф.
16.10. ТБ – школе. Культура Беларусі ў канцы 20–30-х гадоў XX стагоддзя.
* 16.45. "Лясныя казкі".
17.00. Навіны.
17.10. Латышы на Беларусі.
* 17.40. "Парк культуры".
17.45. Мінскія тэлевізійныя інфармацыйныя сеткі: перспектывы развіцця.
18.10. Навіны (Гродна).
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Эканамічная хваля.
19.55. Урокі беларускай мовы.
20.05. "Крок". Вернісаж маладых мастакоў Гомеля.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Пяць хвілін на жарты.
21.45. "Сямейныя вечары". Д/ф.
22.00. На сесіі ВС Рэспублікі Беларусь.
◆"Амазонка". 3-я серыя.
"Крок". "Правінцыя, або Навелы нашага жыцця".
Пад купалам Сусвету.
Чэмпіянат Беларусі па валейболе. Мужчыны. "Арбіта" (Мінск) – "Камунальнік" (Гродна).
Дайджэст.

Канал "Астанкіна"
7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
* 8.00. "Тота Джыджыа".
◆8.25. "Дзікая Роза".
9.00. У свеце жывёл.
9.35. Экслібрыс.
14.00. Гульня па правілах.
14.15. Хроніка дзелавога жыцця.
14.25. Дазвольце прадставіцца.
14.35. Партрэт бізнесмена.
* 15.00. Мульцітролія.
15.20. V Міжнародны дзіцячы тэлефестываль.
15.30. Жар-птушка.
16.00. Камп'ютэр-хол.
◆16.20. "Элен і рабяты".
16.50. Свет сёння.
17.00. ...Да 16 і старэйшым.
17.30. Чалавек і закон.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". А.Макаранка.
18.00. Гадзіна пік.
◆18.30. "Дзікая Роза".
18.55. Праграма Л.Філатава.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Масква–Крэмль.
21.00. Лато "Мільён".
◆21.30. "Водар жанчыны" (Італія).
23.45. Спявае Вольга Варанец.
23.50. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца, патрабуюцца.
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Кліп-антракт. Т.Аўсіенка.
8.30. Паехалі.
8.40. Зусім сакрэтна.
9.30. Тэлегазета.
◆9.35. "Санта-Барбара".
10.25. Гандлёвы дом. "Ле-Монці".
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
13.45. Відэафільм І.Шадхана.
15.10. Музычная мазаіка.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Новая лінія.
16.55. Жывём і кахаем.
17.10. Будні.
17.50. У свеце аўта- і матаспорту.
18.20. Свая гульня.
18.50. Пяць хвілін аб добрым жыцці.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.35. "К-2" прадстаўляе: "Сюжэт".
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Канцэрт ансамбля народнай музыкі "Неўскі".
23.00. Зоркі гавораць.
23.05. Творчасць шчаслівых сноў.
23.35. "Матч стагоддзя ў "Дружбе".

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. "На досвітку ў двары".
12.20, 14.25, 17.45. Музычны момант.
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. Урок нямецкай мовы.
13.40. "Сябры". "Першы канцэрт". Д/ф.
◆14.45. "Амэла".
16.35. Чароўная лінія.
* 16.50. "Медзведзяня Рымцімці".
17.10. Казка за казкай.
17.50. Паказваюць тэлестудыі Расіі. "Лёс". (Перм).
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.00. Тэлемагазін.
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.25. "Па-банку".
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Наш стыль.
◆22.05. "На ўсё астатняе жыццё". 4-я серыя.
23.10. Музычнае шоу.

23, пятніца

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Дайджэст.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
* 8.25. "Зялёная казка" і інш.
9.00. ТБ – школе. Гісторыя. Культура Беларусі ў канцы 20–30-х гадоў XX стагоддзя.
◆9.35. "Амазонка". 3-я серыя.
* 10.25. "Каменная кветка".
10.50. Фільм-канцэрт.
◆11.00. "А досвіткі тут ціхія".
14.05. Тэлефестываль "Песню бярыце з сабою" ў Салігорску.
15.20. Канкур. Кубак Беларускай асацыяцыі конегадоўлі.
16.20. Закон і ты.
17.00. Навіны.
17.10. "Салдаты Лізюковы". Д/ф.
* 17.30. "Аліса ў Зазяркаллі".
18.10. Навіны (Магілёў).
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Эканамікст.
19.20. Праграма для сям'і.
20.00. "На шляхах да Мадонны". Д/ф.
20.20. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Студыя "Палітыка". "Крэда".
22.00. Падарункі на добры настрой.
22.15. На сесіі ВС Рэспублікі Беларусь.
Пад купалам Сусвету.
Шоу-праграма.
◆"Амазонка". 4-я серыя.
◆"Руская рулетка".
Дайджэст.

Канал "Астанкіна"
7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
8.00. Сарока.
8.20. "Дзікая Роза".
9.00. Агарод круглы год.
9.25. Знешняя палітыка – унутраная справа.
14.00. Улада і рэформы.
14.15. Наш прагноз.
14.25. Хроніка дзелавога жыцця.
14.35. Шоу і бізнес.
15.00. У гасцях у казкі. "Лёгкія крокі".
16.40. Рок-урок.
16.50. Свет сёння.
17.00. Чалавек і закон.
17.30. Гарады Расіі, г.Кіраў.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Э.Бурдэль.
18.00. Бамонд.
◆18.20. "Дзікая Роза".
18.50. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Чалавек тыдня.
◆21.00. "Забойца паняволі".
22.25. Ва ўсіх на вуснах.
23.05. Музагляд.
23.40. Аўта-шоу.
23.50. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.25. Паехалі.
8.35. Без рэтушы.
9.30. Тэлегазета.
◆9.35. "Санта-Барбара".
10.25. Гандлёвы дом.
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
◆13.45. "Ваяўніца".
15.10. Музычная мазаіка.
15.20. Студыя "Рост". "Кенгуру".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Новая лінія.
* 16.55. "Чароўныя Каляды".
* 18.35. "Цімошкава ёлка".
18.45. Музыка на дэсерт.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.30. Я – лідэр.
21.00. "Ніка-94".
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
23.35. "Ніка-94". Працяг.
0.05. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.50, 14.25, 17.50, 19.25. Музычны момант.
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. "Парадоксы Пакроўскага". Музычны фільм.
* 14.05. "Русалка-балерына".
14.15. "Сібірская жывая даўніна". Д/ф.
◆14.40. "Па-банку".
16.30. Еўрапейскі калейдаскоп.
17.00. Па ўсёй Расіі.
17.10. Рознакаляровы сабака.
17.30. Сёння і штодзённа.
17.55. Храм.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.30. "Я хацела ўбачыць анёлаў".
* 21.00. "Карціна. Ехаў Ваня".
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.

24, субота

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Беларуска-амерыканская жаночая ініцыятыва.
8.45. Пяць хвілін на жарты.
8.50. Эканамікст.
◆9.00. "Руская рулетка".
10.25. Здароўе.
10.55. "Гараднiца".
◆11.55. Беларускаму кіно – 70 гадоў. "Я, Францыск Скарына".
13.50. На музычных паралелях.
14.25. Кубак Беларусі па боксе.
* 15.05. "Лулу – анёл кветак".
15.40. "Пасля 2000 года". Д/ф.
16.40. Шыццё з ласкутоў.
17.00. Тэлеклуб "Гаў-гаў".
17.25. Тэлекрама.
17.35. Беларусь на Сусветнай шахматнай алімпіядзе.
18.15. Мост.
18.40. "Залатая ліра". Вынікі конкурсу песні.
19.55. Міжнародныя спартыўныя навіны.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Пяць хвілін на жарты.
◆21.50. "Чыча".
23.20. "Каскад".
23.40. Пад купалам Сусвету.
23.50. Чэмпіянат Беларусі па валейболе. Мужчыны. СКА (Мінск) – "Прамень" (Магілёў).
0.30. Дзелавы веснік.
0.45. "Нов і К"-топ-10.
1.45. Відзьма-нявідзьма.

Канал "Астанкіна"
6.30. Суботняя раніца дзелавога чалавека.
7.15. "Ларыса". Д/ф.
7.45. Слова пастыра.
8.00. "Марафон-15" – малышам.
8.30. Тэлерадыёкампанія "Мір".
10.00. Ранішняя пошта.
10.30. Я – жанчына.
11.00. Без паўзы.
11.15. Смак.
◆11.30. "За вітрынай універмага".
13.20. Кніжны двор.
13.50, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. "Не вер, не бойся, не прасі..." Д/ф.
14.50. "Жыццё заапаркаў".
15.30. Брэйн-рынг.
16.25. Да і пасля... Вядучы – У.Малчанаў.
◆17.15. "Уся гэта мітусня" (ЗША).
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 23.00. Надвор'е.
20.45. Што? Дзе? Калі?
21.55. "Старыя-разбойнікі..." Праграма Э.Разанава.
23.40. Тэлешоу "50х50".

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.25. Музычны клас.
7.55. Непазнаны Сусвет.
8.50. Тэлеэрудыт.
8.55. Парламенцкі тыдзень.
9.40. Рэтра-шлягер.
10.10. Да Масквы – далёка.
◆10.55. "Дзень добры, я ваша цётка!"
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Дэ факта.
◆13.35. "Эдэра".
14.30. Тэлеконкурс юрыстаў.
15.15. Кінамарафон. "Дзень як год".
* 15.30. "Зямля продкаў".
16.00. Футбол без граніц.
16.45. Кліп-антракт. А.Аліна.
17.00. Праграма Л.Анінскага.
17.45. Свята кожны дзень.
◆17.55. "Малыш".
◆19.25. "Дзяўчына маёй мары" (Германія).
21.05. Тэлеэрудыт.
21.10. Джэнтльмен-шоу.
21.45. Кінамарафон. А.Таркоўскі.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
◆22.35. "Настальгія".
0.45. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
6.00. "Гадзіна Фрэйзера". Рэлігійная праграма.
6.30. Добрай раніцы.
9.30. Чароўная лінія.
9.45. Я і мой сабака.
10.00. "Канёк-Гарбунок". Спектакль.
11.20. Музыка на заказ.
11.50. "Калыма. Тварам да твару". Фільм 2-гі.
13.00. Хуткая дапамога.
◆13.35. "Дазвольце ўзлёт".
15.10. Фільмы Нарвегіі: "Тут няма прытулку старым", "Сцяна тролей".
16.05. "Музей Д'Орсэ" (Францыя).
17.00. Казка за казкай.
17.40. Экспрэс-кіно.
17.55, 21.15. Уік-энд з дэтэктывам.
18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
◆18.50. "Шно".
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.25. "Млечны шлях" (Турцыя).
21.45. Ваш стыль.
21.55. Тэлеканал "Не хочаш – не глядзі".
23.05. "Пані міністэрыха". Спектакль-мюзікл.

25, нядзеля

Беларускае тэлебачанне
8.00. Аэробіка для ўсіх.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.40. Урокі здароўя.
9.05. Добрыя весткі.
9.15. Справы вайсковыя.
10.00. Міжнародны турнір па акрабатыцы.
10.30. Пра шахматы і шахматыстаў.
10.55. "Барбі-лата".
11.25. "АВС-клуб" у Амерыцы.
11.45. Студыя "Існасць".
12.45. Сустрэча з Васілём Раінчыкам.
13.35. Адкрыты эфір. Міністр замежных спраў Беларусі А.Сянько.
15.15. Фрагменты святочнай імшы з касцёла Святых Сымона і Алены.
15.45. "Радавод". Свята "Каляды".
16.25. Анталогія гумару.
17.00. "Каляды пана Кругера".
17.25. Тэлекрама.
17.35. Планета людзей.
18.05. Вынікі конкурсу лепшых песень года.
19.20. Праспект.
20.00. Панарама.
20.40. Калыханка.
21.00. Пяць хвілін на жарты. Анекдот ад "Хрыстафора".
21.10. Вячэрні роздум.
21.20. Рэжысёр У.Бокун. "Калыханка". Д/ф.
22.00. Пад купалам Сусвету.
◆22.15. "Містэр Норт".
23.55. Чэмпіянат Беларусі па валейболе. Мужчыны. СКА (Мінск) – "Спадарожнік" (Віцебск).

Канал "Астанкіна"
7.15. Алімпійская раніца.
7.50. Спортлата.
8.00. Марафон-15.
8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. Хрустальны чаравічак.
10.45. Экстра-НЛА.
11.15. Пераадоленне.
12.05. "Не вер, не бойся, не прасі..." Д/ф.
12.55. "Шпаргалка".
13.00. "Падводная адысея каманды Кусто". Д/ф.
13.50, 17.00, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. "Стратэгія Перамогі". Д/ф.
14.55. Клуб падарожнікаў.
15.45. Веснікі.
15.50. Амерыка з М.Таратутам.
16.45. Тэлелоцыя.
17.10. Жывое дрэва рамёстваў.
* 17.15. "Баскетбольная ліхаманка" і інш.
18.10. Уся Расія. Дзень добры!
18.40. Надвор'е.
◆18.50. "Неўтаймаваны" (Францыя).
21.00. Нядзеля.
21.50. Спартыўны уік-энд.
22.05. Музыка ў эфіры.
23.00. Сёння.

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.25. "Каляды". Д/ф.
7.40. Студыя "Рост".
8.10. Пілігрым.
8.55. Добрай раніцы, Еўропа.
9.25. Людзі.
9.40. Аты-баты.
10.10. Рускае лата.
◆10.55. "Аднойчы ноччу".
12.40. Шэсць сотак.
13.20. "Не высечы..."
◆13.35. "Эдэра".
14.30. Лепшыя гульні НБА.
15.30. Зураб Сацкілава прадстаўляе...
16.00. У свеце жывёл.
* 17.00. "Гуфі і яго каманда" і інш.
18.00. Каробка перадач.
18.15. У Ксюшы.
18.45. Свята кожны дзень.
◆19.25. "Вялікая прагулка" (Францыя).
21.45. Кліп-антракт. А.Газманаў.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Праграма "А".
23.35. Зоркі гавораць.
◆23.40. "Люмі".

Санкт-Пецярбург
6.00. Праграма-набажэнства.
6.30. Добрай раніцы.
9.30. Чароўная лінія.
9.45. "Паглядзім". Анонс тэлепраграм.
10.00. Экспрэс-кіно.
* 10.15. "Добры лес".
10.30. "Рандэву". І.Нікалаеў і Н.Каралёва.
11.00. Нядзельны лабірынт.
12.35. "Забароненыя дакументы". Д/ф.
13.45. Сюіта з балета П.Чайкоўскага "Шчаўкунчык".
15.25. "Тваіх агароджаў узор чыгунны". Д/ф.
15.35. Музычнае шоу.
16.35. Залаты ключ.
16.50. Маленькія зорачкі.
* 17.20. "Дванаццаць месяцаў".
18.10. С.Мрожак. "Чарадзейная ноч". Спектакль.
18.55. Тэатральная правінцыя.
19.30. Інфарм ТБ.
◆19.50. "Млечны шлях".
21.40. Ваш стыль.
21.50. Анонс тэлепраграм.
22.05. Адамаў яблык.
23.05. Сустрэча з Ірынай Панароўскай.

Панядзелак

8-ы канал
* 18.00. "Кругасветнае падарожжа Вілі Фога".
18.30. "Зусім сакрэтна".
◆19.10. "Марэна Клара".
20.00. Агенцтва "Парміксь".
20.15. Хатні ўрач.
◆20.40. "Шанцы".
21.30. Студыя "БМ".
21.45. Foxy music.
22.50. Урокі жаночай самаабароны.

НТБ
* 17.05. Мультфільм.
17.25. "Загадка Бібліі".
18.00, 21.00, 23.15. Сёння.
18.35. Вялікі рынг.
◆19.15. "О, Божа!" (ЗША).
21.35. "Дом жахаў Хамера".
22.35. Часінка.
23.30. Тэніс апоўнач.

Аўторак

8-ы канал
* 18.00. "Кругасветнае падарожжа Вілі Фога".
18.30. Студыя "Інтэкс".
18.45. Водэс.
◆19.05. "Марэна Клара".
19.55. Нямецкая хваля.
20.25. БАНТ: "Рэпартаж".
◆20.40. "Шанцы".
21.30. Студыя "БМ".
◆21.50. "Танцуй, або памрэш".
23.10. Скрыжаванне.

НТБ
17.00. Мультфільмы.
17.25. "Загадкі Бібліі".
18.00, 21.00, 23.15. Сёння.
18.35. Бодыбілдынг.
◆19.20. "О,Божа! 2-я с.
21.35. "Дом жахаў Хамера".
22.35. Часінка.
* 23.30. Мультфільмы для дарослых.

Серада

8-ы канал
* 18.00. "Кругосветнае падарожжа Вілі Фога".
18.25. СОЛТЭК. Навіны.
18.35. Нямецкая хваля.
◆19.10. "Марэна Клара".
20.00. Агенцтва "Парміксь".
20.15. Школа дзелавых зносін.
◆20.40. "Шанцы".
21.30. Студыя "БМ".
◆21.50. "Дзіўнае каханне".
23.15. Чвэрць гадзіны з Б. Грабеншчыковым.

НТБ
* 17.00. Мультфільмы.
17.25. "Загадкі Бібліі".
18.00, 21.00, 23.15. Сёння.
◆19.15. "О, Божа, ты – д'ябал" (ЗША).
21.35. "Дом жахаў Хамера".
22.35. Часінка.
23.30. Кафэ "Абломаў".

Чацвер

8-ы канал
* 18.00. "Кругасветнае падарожжа Вілі Фога".
◆18.25. "Гібель дыназаўраў".
◆19.00. "Марэна Клара".
19.50. БАНТ: "Рэпартаж".
20.00. Да ведама.
◆20.30. "Шанцы".
21.20. Студыя "БМ". Квадракола.
◆21.40. "Бездань".

НТБ
* 17.00. Мультфільмы.
17.30. "Загадкі Бібліі".
18.00, 21.00, 23.15. Сёння.
18.35. Такое спартыўнае жыццё.
◆19.15. "Спадарожнік" (ЗША).
21.35. "Дом жахаў Хамера".
22.35. Часінка.
23.30. "Пяты пункт". Д /ф.

Пятніца

8-ы канал
18.00. "Кругасветнае падарожжа Вілі Фога".
18.25. СОЛТЭК. Дарэміфасолькі.
18.35. Сакрэты прыроды.
18.55. БАНТ: "Рэпартаж".
◆19.10. "Марэна Клара".
20.20. Госці 8-га канала.
◆20.40. "Шанцы".
21.30. Студыя "БМ".
21.45. Час мясцовы.
◆22.10. "Дванаццатая ноч".

НТБ
* 17.00. Мультфільмы.
17.25. "Загадкі Бібліі".
18.00, 21.00, 23.15. Сёння.
◆19.25. "Аэліта, не чапляйся да мужчын".
21.35. "Дом жахаў Хамера".
22.35. Часінка.
23.30. "Жорсткія фільмы на мяккіх пасцелях" (Вялікабрытанія).
1.00. Эратычныя шоу свету.

Субота

8-ы канал
15.00. Лялькі заваёўваюць Манхэтэн.
16.35. Прапаведнік Кенет Коўпленд.
◆17.10. "Марэна Клара".
18.45. СОЛТЭК. Спартыўная мазаіка.
19.20. Музычная праграма.
* 20.20. "Мук-скараход".
20.35. Праграма для жанчын.
21.05. Цудоўны Эдзі Мэрфі.
21.30. Студыя "БМ".
21.45. Сем хвілін з "Хрыстафорам".
◆22.00. "Паездка ў Амерыку".

НТБ
17.00. Мультфільм.
18.00. Сёння.
18.35. "Ключы ад форта Баярд".
◆20.00. "Шпікі–аматары экстракласа".
21.00. Надоечы.
◆21.40. "Дэрсу Узала".
23.05. Трэцяе вока.
0.50. Эратычныя шоу свету.

Нядзеля

8-ы канал
15.00. "Сёння з Марлен Хікі".
◆15.30. "Марэна Клара".
18.00. СОЛТЭК: "ПІК".
18.30. БАНТ: "Рэпартаж".
18.40. Спорт-сакрэт.
* 19.00. Мультфільм.
19.15. Скрыжаванне.
◆19.30. "Крывавы рахунак".
20.40. Бон вяж.
21.00. Студыя "БМ".
◆21.20. "Крывавы рахунак".
22.30. Foxy music.

НТБ
◆17.00. "Мар'я-майстрыха".
18.30. Планета мод.
19.00. Лепшыя з лепшых.
20.00. Вынікі.
◆21.10. "О, шчаслівчыкі".
0.10. Рэтра-ТБ.

Каб зэканоміць ваш час:
◆ мастацкія фільмы
* мультфільмы

ТЫДЗЕНЬ ПА ГАРАСКОПУ

19–25 снежня

СТРАЛЕЦ
Магчымы перамены на працы ў лепшы бок. Займіцеся вырашэннем фінансавых спраў.
Верагодна ўдачнае падарожжа ў сярэдзіне тыдня.
Пастарайцеся не прымаць ніякіх паспешлівых рашэнняў 21-га і 25-га.

КАЗЯРОГ
У пачатку тыдня сур'ёзна абдумвайце кожны свой крок.
Меркурый дапаможа вам у паездках пасля 20-га. Звярніце ўвагу на ваша здароўе.
Захоўвайце асцярожнасць у справах 21-га і 25-га.

ВАДАЛЕЙ
Правядзіце прафілактыку прастудных захворванняў у панядзелак, выконвайце рэжым дня.
Пасля 22-га займіцеся планаваннем на 1995 год.
Верагодны поспех у бізнесе і ў завязванні новых знаёмстваў.

РЫБЫ
Магчымы важныя перамены ў асабістым жыцці і ў прафесійнай кар'еры. У канцы тыдня займіцеся планаваннем на наступны год.

АВЕН
Устрымайцеся ад актыўных дзеянняў на гэтым тыдні.
Наведайце вашых даўніх знаёмых і сяброў.
Кантралюйце вашы эмоцыі.

ЦЯЛЕЦ
Стабілізуецца становішча ў фінансавай сферы.
Пасля 22-га будуць удачнымі паездкі і камандзіроўкі. Верагодны прыемныя навіны.
Магчымы перамены на працы ў лепшы бок. Звярніцеся па дапамогу да вашых сяброў у бізнесе.

БЛІЗНЯТЫ
Спрыяльны час для ўсіх вашых пачынанняў 19-га і 22-га. Займіцеся вырашэннем юрыдычных спраў.
Стабілізуецца становішча ў асабістым жыцці.
Будзьце асцярожнымі ў фінансавай сферы 21-га і 25-га.

РАК
Усё важнае пачніце з 22-га.
Асцерагайцеся непрыемных выпадковасцей 21-га і 25-га.

ЛЕЎ
З аўторка займіцеся планаваннем на наступны год. З надзеяй глядзіце ў будучыню.
Верагодны ўдачныя фінансавыя паездкі.
Больш увагі ўдзяліце вашаму каханаму.

ДЗЕВА
На гэтым тыдні паклапаціцеся пра здароўе вашых родных. Пастарайцеся прымірыцца з даўнім сябрам.
Падвядзіце вынікі адыходзячага года.
Цудоўны час для пачатку новых спраў – 22-га.

ШАЛІ
Стабілізуецца становішча ў асабістым жыцці.
Будзьце дыпламатычнымі ў адносінах з супрацоўнікамі.
Прааналізуйце поспехі і няўдачы 1994 года.

СКАРПІЁН
Добрыя справы пачніце 19-га і 22-га.
Пастарайцеся дамагчыся жаданага ў бізнесе і выканаць усе раней узятыя на сябе абавязацельствы.
Падвядзіце вынікі адыходзячага года.

Дзяжурны рэдактар Валянцін БАРЫСЕВІЧ. Стыльрэдактар Валянціна СКАРЫНКІНА.

Заснавальнікі: ЦК СМБ, калектыў рэдакцыі газеты "Чырвоная змена".
Выдавец: газетна-выдавецкае закрытае акцыянернае таварыства "Маладняк", 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
Газета ўзнагароджана ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. Набрана і звярстана ў наборна-выдавецкім бюро "ЧЗ".
Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку", 220013, г.Мінск, пр. Ф. Скарыны, 79.
Выходзіць у аўторак, чацвер і суботу.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.
Час падпісання ў друк: па графіку – 19.20, падпісана – 19.20.
М. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Індэкс 63129. Зак.136.
Тыраж у снежні 49 736, па суботах-50 736.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220013 г.МІНСК, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная – 68-26-27; намеснікі галоўнага рэдактара – 32-12-82, 68-29-45; сакратарыят – 68-29-28; аддзел палітыкі – 68-25-55; аддзел эканомікі і сацыяльных праблем – 68-28-52; аддзел культуры і гістарычнай спадчыны – 68-29-56; аддзел маральна-этычнага выхавання – 68-25-93; аддзел пісьмаў і вывучэння грамадскай думкі – 68-28-32; аддзел студэнцкай і школьнай моладзі – 68-25-93; аддзел інфармацыі, аглядальнікі – 68-29-26; аддзел ілюстрацый – 68-27-74, 68-25-41; ул. кар. па Віцебскай вобл. – (02132) 2-36-37.
РЭКЛАМНАЯ СЛУЖБА – тэл. 68-29-45. Факс: 32-21-03.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ:
Сяргей БАЛЦЭВІЧ (адказны сакратар), Валянцін БАРЫСЕВІЧ, Валерый ВАРАНЕЦКІ, Валерый ІВАНОЎ, Мікалай ЛАРКОВІЧ, Віктар ЛЮКОВІЧ, Алесь МАСАРЭНКА, Станіслаў НІЧЫПАРОВІЧ, Аляксандр САЛАМАХА (першы нам.галоўнага рэдактара), Павел СІМАНАЎ (нам.галоўнага рэдактара), Алег СЛУКА, Наталля СТРАЛКОВА, Кузьма ШАПЛЫКА, Вольга ШАЎКО, Майя ШЭНДРЫК.

Галоўны рэдактар Уладзімір БЕЛЬСКІ